

OULU JA II

Navettakankaan tuulivoimahankkeen suunnitelma-alueen sekä siihen liittyvien uusien voimajohtolinjojen ja tielinjausten arkeologinen inventointi 2024



Janne Soisalo

Tilaaaja: Jouttenkankaan Tuulivoima Oy

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

Sisällys

Perustiedot.....	3
Kartta Navettakankaan tuulivoimahankkeen sijainnista	4
Kartta inventointialueesta	5
Kohdekartta inventoidun alueen länsiosasta	6
Kohdekartta inventoidun alueen itäosasta	7
Inventointi.....	9
Esiselvitykset	10
Vanhoja karttoja	11
Maastonpiirteet, vesistöhistoria ja maankäyttö	13
Maastotyö.....	13
Tulos.....	15
Lähteet	16
Kohdeluettelo	17
Uudet kohteet.....	43
Yleiskuvia	61
Kartta maastossa tutkituista alueista.....	63

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

Kansikuva: Avosuon reunaa Pärepuukankaan koillispuolella. Kuvattu kaakkoon.

Perustiedot

Alue: Navettakankaan tuulivoimahankkeen suunnitelma-alue Oulun Haukiputaalla ja siihen liittyvät uudet voimajohto ja tielinjaukset lissä sekä Oulussa. Inventoinnissa tarkastettiin maastossa tunnetut muinaisjäännökset ja muut arkeologiset suojelukohteet, tuulivoimahankkeen suunnitelma-alueen arkeologisesti potentiaaliset alueet sekä suunniteltujen tuulivoimaloiden paikat, sähkönsiirtoyhteydet, rakennettavat tiet ja sähköaseman paikka.

Tarkoitus: Selvittää tuulivoimahankkeen suunnitelma- alueen muinaisjäännökset ja muut suojeltavaksi katsottavat arkeologiset kulttuuriperintökohteet.

Maastotyö: 19.-25.8.2024.

Tilaaja: Joutenkankaan Tuulivoima Oy.

Tekijät: Arkeologitoimisto Aleksandria Oy. Maastotyö: Janne Soisalo. Raportti: Janne Soisalo ja Johanna Roiha (kartat).

Aikaisemmat inventoinnit: Markku Mäki vuoti 1993 inventointi, Mika Sarkkinen 1998, Timo Jussila ja Timo Sepänmaa 2013, Timo Ylimaunu 2006, Teemu Mökkönen 2011, Jaana Itäpalo ja Hans-Peter Schultz 2019, Timo Sepänmaa, Janne Soisalo ja Timo Jussila 2020, Hans-Peter Schultz 2020, Hans-Peter Schultz 2021.

Tulokset: Ennen inventointia Navettakankaan tuulivoimahankkeen alueelta tunnettiin 11 kiinteää muinaisjäännöstä ja 1 muu kulttuuriperintökohde. Inventoinnissa löydettiin 11 uutta kiinteää muinaisjäännöstä ja inventoinnin jälkeen alueelta tunnetaan 22 kiinteää muinaisjäännöstä (kaavamerkintä SM) ja yksi muu kulttuuriperintökohde (S). Näistä alle 100 metrin etäisyydellä muuttuvan maankäytön alueista sijaitsevilla on tai voi olla vaikutusta tuulivoimahankkeeseen. Kiinteät muinaisjäännökset sekä arkeologinen muu kulttuuriperintökohde ovat suojeltavia kohteita, jotka on huomioitava hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa.

n. 0–50 m muuttuvan maankäytön alueista sijaitsevat:

Kiinteät muinaisjäännökset: 9 li Kovasinsuo etelä (0 m), 15 li Kortinoja (0 m), 14 Oulu Utasuo (17 m), 10 li Välioja S (18 m), 20 Oulu Saunasuo länsi (19 m), 11 li Isokangas etelä (25 m) ja 16 Oulu Heikistönpääsuo (36 m).

n. 50–100 m muuttuvan maankäytön alueista sijaitsevat

Kiinteät muinaisjäännökset: 3 Oulu Navettakangas koillinen (72 m), 4 Oulu Vilamaa (90 m) ja 5 Oulu Susisuo luode (90 m).

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

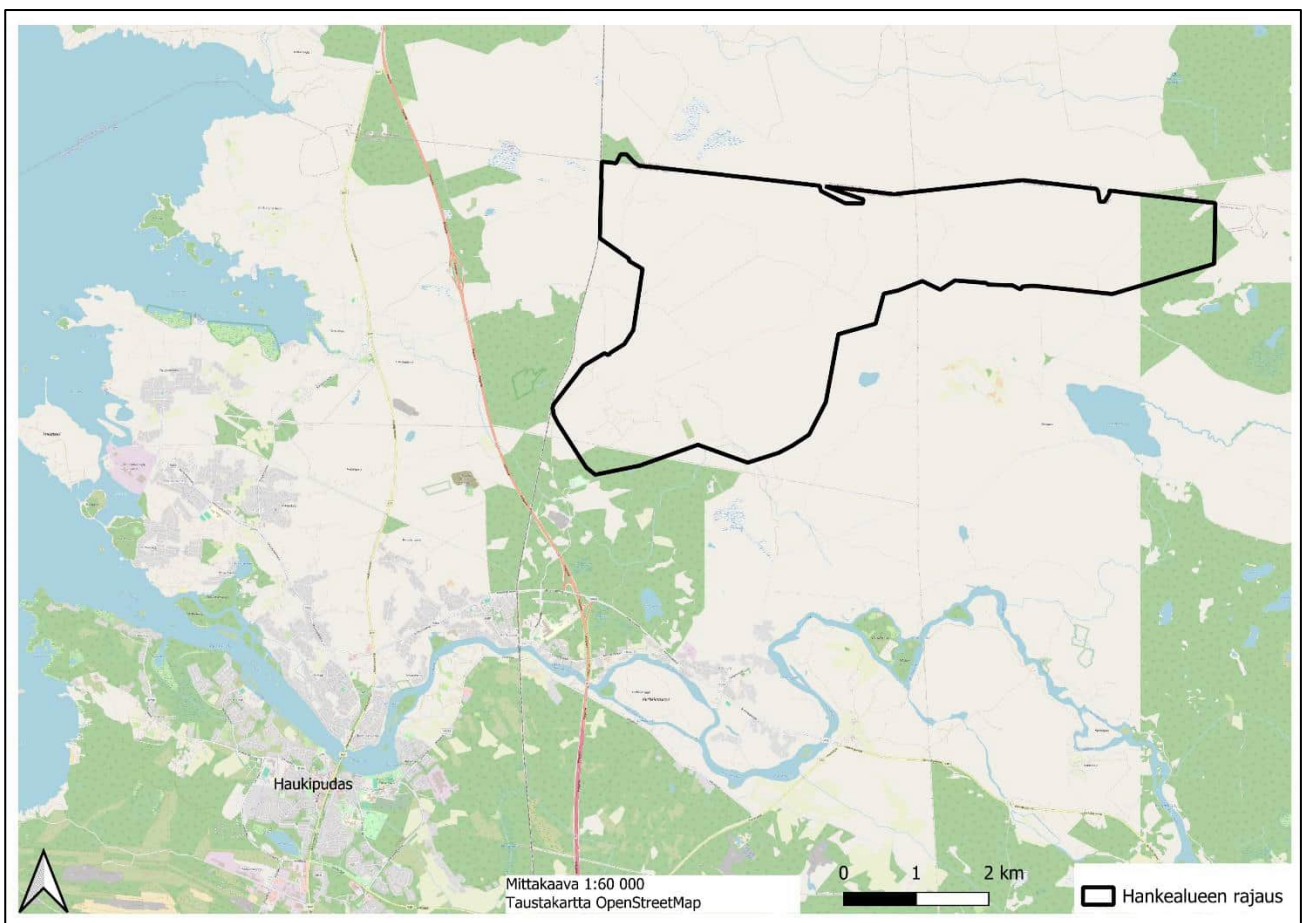
Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

Selityksiä: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa. Kartat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta 8/2024, ellei toisin mainittu. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu 9/2024. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia ja tallessa Arkeologitoimisto Aleksandria Oy: n kovalevyllä. Kuvat: J. Soisalo. Raportin kohdenumerot ovat epävirallisia ja tarkoitettu vain karttaviitteiksi. Kaikki mittaukset on tehty Maastokartat sovelluksella ja niiden mittatarkkuus on +/- kolme metriä. Osa mittauksista on tarkennettu 5p/m2-lidar aineiston perusteella.

Kartta Navettakankaan tuulivoimahankkeen sijainnista



Kartta 1. Navettakankaan tuulivoimahankkeen suunnittelualue sijaitsee noin 5 kilometriä Haukiputaan taajaman koillispuolella.

Arkeologitoimisto Aleksandria

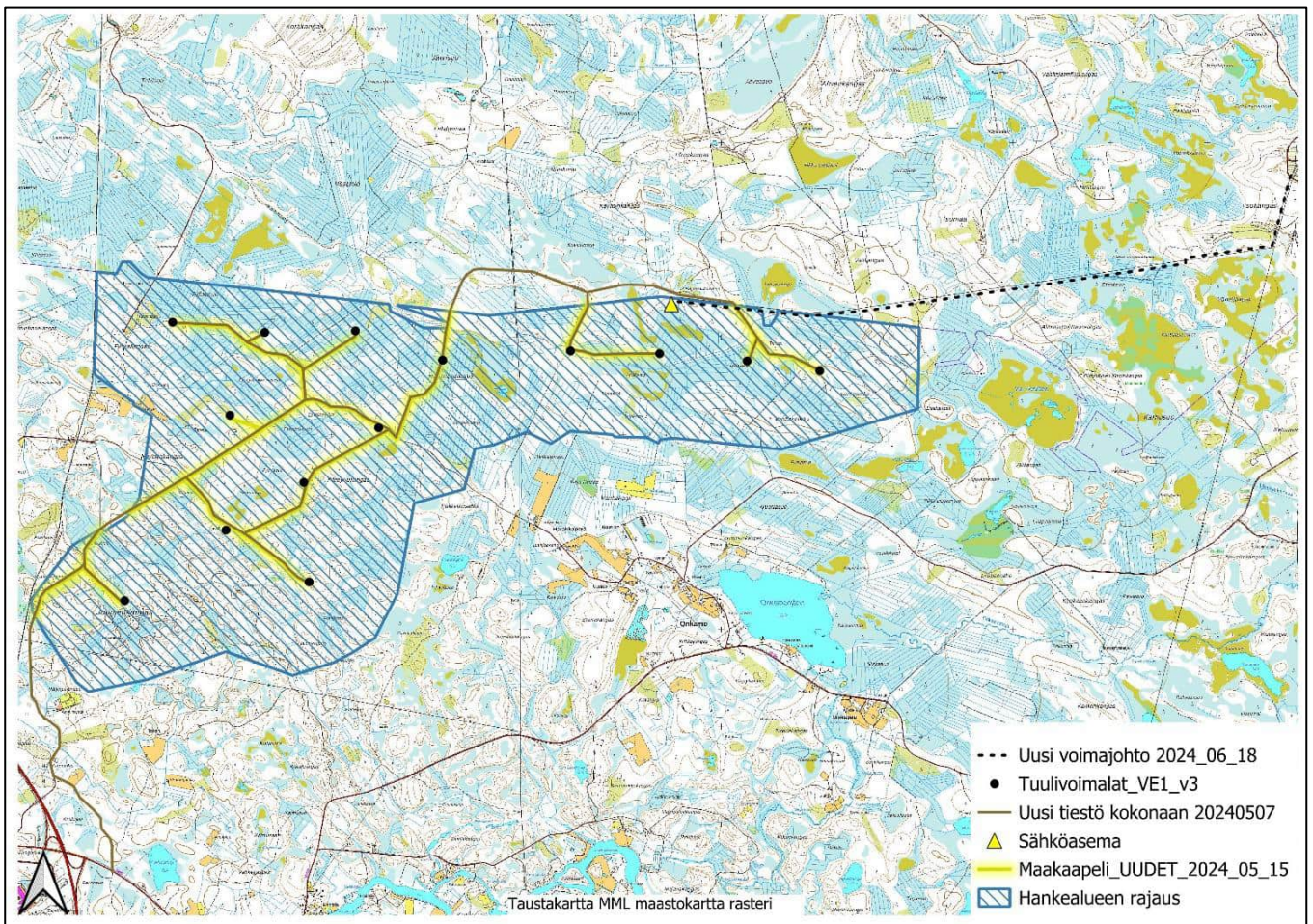
Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

Kartta inventointialueesta



Kartta 2. Karttaan on merkitty tuulivoimahankealueen rajat, voimaloiden paikat, uudet sähkönsiirto- ja tieyhteydet ja sähköasema.

Arkeologitoimisto Aleksandria

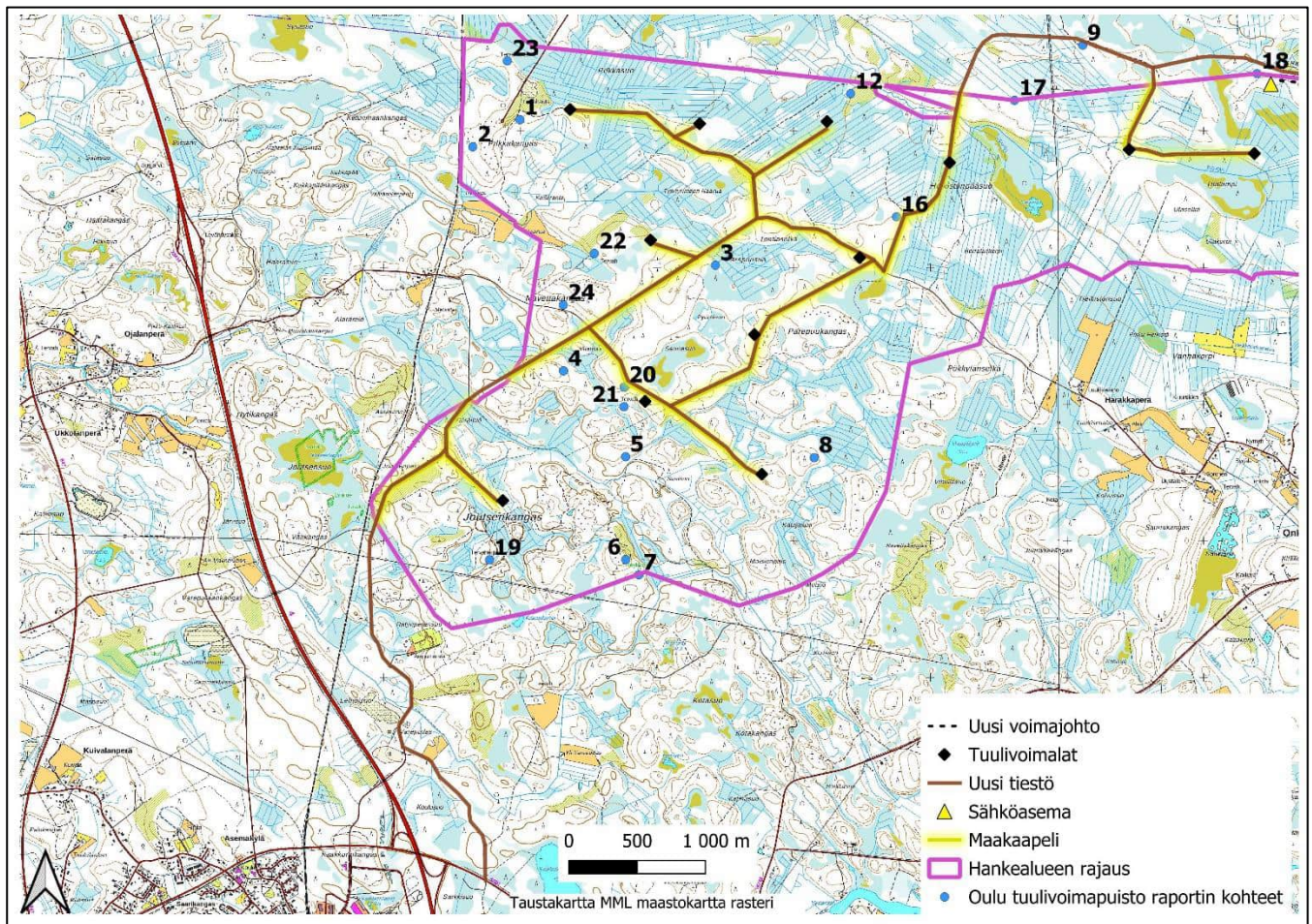
Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

Kohdekartta inventoidun alueen länsiosasta



Kartta 3. Karttaan on merkitty tuulivoimahankealueen rajat, voimaloiden paikat, uudet sähkönsiirto- ja tieyhteydet, sähköasema ja raportissa olevat arkeologiset kohteet.

Arkeologitoimisto Aleksandria

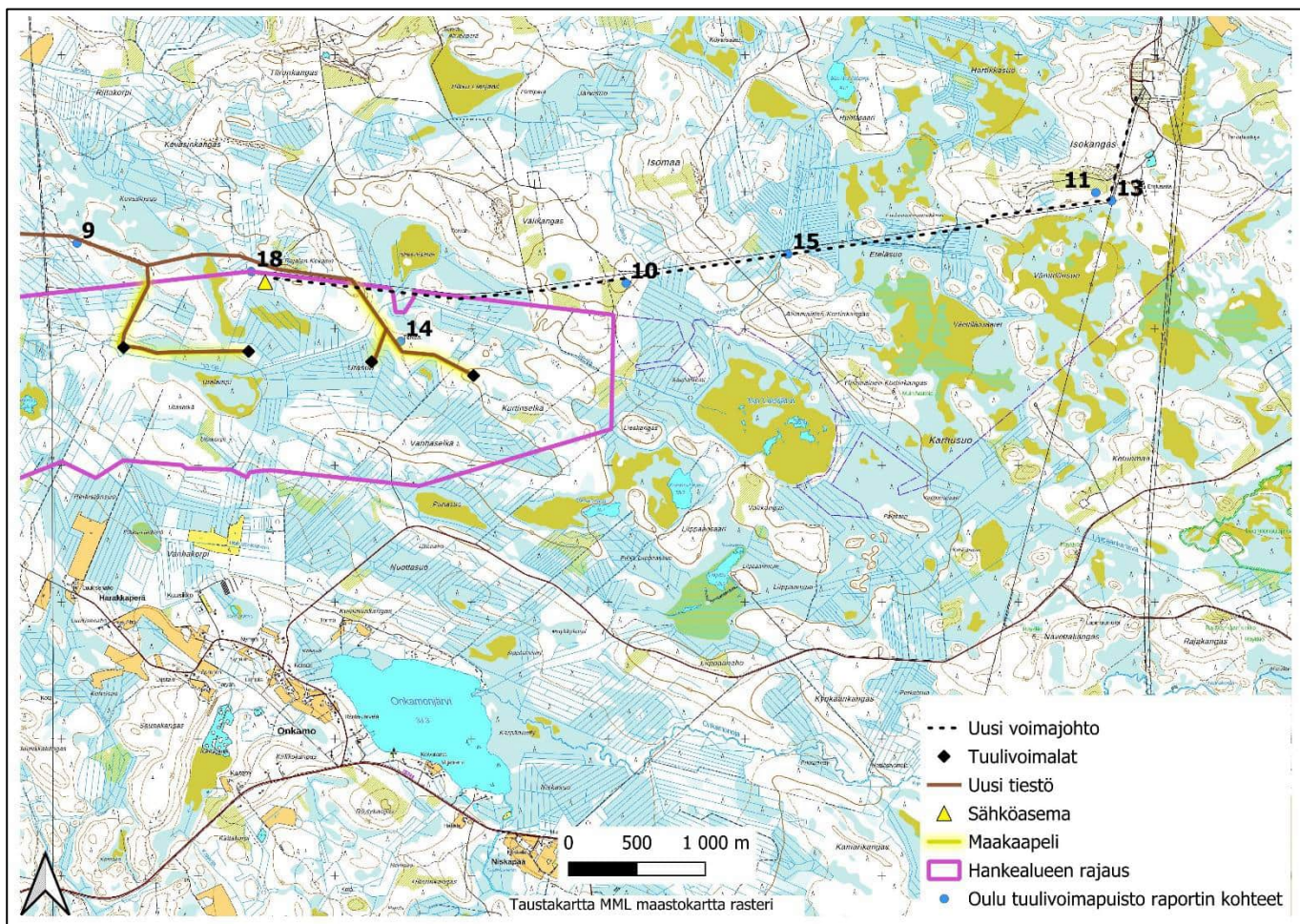
Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

Kohdekartta inventoidun alueen itäosasta



Kartta 4. Karttaan on merkitty tuulivoimahankealueen rajat, voimaloiden paikat, uudet sähkönsiirto- ja tieyhteydet, sähköasema ja raportissa olevat arkeologiset kohteet.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

Kohdeluettelo

Selitykset:

NR: kohdenumero raportissa (raportin kohdenumerot ovat epävirallisia ja tarkoitettu vain karttaviitteiksi)

N E: kohteen koordinaattipiste, ETRS-TM35FIN koordinaatisto.

KUNTA: kohteen sijaintikunta

NIMI: kohdenimi

AJOITUS: kivik. = kivikautinen, esihist. = esihistoriallinen, hist. = historiallinen

LAJI: kohteen tyyppi

TUNNUS: muinaisjäännösrekisterissä käytetty kohdetunnus

ETÄISYYS: Lähin etäisyys muuttuvan maankäytön alueesta.

NR	N	E	KUNTA	NIMI	AJOITUS	LAJI	TUNNUS	ETÄISYYS
KIIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET (suojelukohteita)								
1	7237081	426997	Oulu	Pilkkakangas	esihist. hist.	keittokuopat, tervahauta	1000018814	316 m
2	7236882	426652	Oulu	Pilkkakangas lounas	esihist.	keittokuopat	1000052227	724 m
3	7236016	428427	Oulu	Navettakangas koillinen	esihist.	keittokuopat	1000012086	78 m
4	7235244	427316	Oulu	Vilamaa	esihist.	keittokuopat	1000052066	90 m
5	7234616	427770	Oulu	Susisuo luode	esihist.	keittokuopat	1000052065	90 m
6	7233864	427771	Oulu	Joutsenkangas kaakko	esihist.	röykkiöt, keittokuopat	84010008	970 m
7	7233752	427867	Oulu	Joutsenkangas kaakko 2	esihist.	röykkiöt	1000028753	1130 m
8	7234609	429150	Oulu	Katajasuo pohjoinen	esihist.	keittokuopat	1000052061	386 m
9	7237626	431114	li	Kovasinsuo etelä	hist.	asuinpaikat	1000039889	0 m
10	7237331	435132	li	Välioja S	ajoittamaton	keittokuopat, röykkiöt, asuinpaikat	972010068	18 m
11	7237994	438568	li	Isokangas etelä (Yli-li)	kivik.	asuinpaikat	1000019096	25 m
14	7236908	433481	Oulu	Utasuo	hist.	tervahaudat	uusi kohde	17 m
15	7237546	436314	li	Kortinoja	hist.	tervahaudat	uusi kohde	0 m
16	7236370	429753	Oulu	Heikistönpääsuo	hist.	hiilimiilut	uusi kohde	36 m

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

17	7237222	430614	Oulu	Lupuoja	hist.	rajamerkit	uusi kohde	398 m
18	7237427	432391	li	Rajalan kovasin	hist.	rajamerkit	uusi kohde	133 m
19	7233862	426775	Oulu	Joutsenkangas	hist.	tervahaudat	1000052739	411 m
20	7235123	427760	Oulu	Saunasuo länsi	hist.	tervahaudat	uusi kohde	19 m
21	7234981	427758	Oulu	Saunasuo lounas	hist.	tervahaudat	uusi kohde	156 m
22	7236102	427541	Oulu	Naarua	hist.	tervahaudat	uusi kohde	400 m
23	723510	426904	Oulu	Pilkkakangas pohjoinen	hist.	tervahaudat	uusi kohde	560 m
24	7235725	427314	Oulu	Navettakangas lounas	esihist.		uusi kohde	230 m
Muut kulttuuriperintökohteet (suojelukohteita)								
12	7237271	429416	Oulu	Tontinselkä	moderni	raaka-aineen hankintapaikat	1000020355	223 m
Muu kohde (ei suojelukohde)								
13	7237934	438684	li	Isokangas etelä 2	moderni	röykkiöt	1000052138	-

Inventointi

Joutenkankaan Tuulivoima Oy suunnittelee Pohjois-Pohjanmaalla Oulun Haukiputaan Navettakankaalle enintään neljätoista voimalaa käsittävää tuulipuistoa. Pinta-alaltaan tuulivoimapuisto on 1940 ha ja se sijaitsee noin viisi kilometriä Haukiputaan keskustasta koilliseen ja noin seitsemän kilometriä lin keskustasta etelään. Tuulivoimapuisto koostuu tuulivoimaloista perustuksineen, yhdys- ja huoltotiestöstä, tuulivoimaloiden välisistä maakaapeleista, muuntamoista sekä hankealueelle sijoitettavasta sähköasemasta. Lisäksi suunnitellaan sähkönsiirtoyhteyttä tuulipuistosta Isokankaan sähköasemalle. Sähkö siirretään 110 kV voimajohtolla Fingridin Isokankaan sähköasemalle nykyisen voimajohtoon rinnalla, noin 7 kilometriä hankealueesta itään. Uusi voimajohto tulee hankealueen pohjoislaidalla sijaitsevan 2 x 110 kilovoltin Harakkaperä-Isokangas-voimajohtoon pohjois- tai eteläpuolelle. Voimajohto sijoittuu lin kunnan alueelle. Suurin osa suunnitteluhankealueesta on nykyisin talousmetsää ja ojitettua suota.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntamuseo edellytti 14.12.2023 antamassaan lausunnossaan OUKA/11153/10.02.01/2023 tuulivoimahankealueen ja sen ulkopuolisten uusien sähkönsiirtoyhteyksien sekä tieyhteyksien arkeologista inventointia, jossa tarkastetaan maastossa arkeologisesti potentiaaliset alueet sekä muuttuvan maankäytön alueet eli suunniteltujen

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

voimaloiden paikat, voimaloihin liittyvät sähkönsiirrot, mahdolliset uudet tielinjaukset ja sähköaseman paikka.

Hankkeen YVA-konsultti Sitowise Oy tilasi arkeologisen inventoinnin Arkeologitoimisto Aleksandria Oy:ltä. Tässä inventoinnissa tutkittiin kaikki maakuntamuseon lausunnossaan inventoitaviksi edellyttämät alueet. Arkeologi FM Janne Soisalo teki inventoinnin maastotyön, 19-25.8.2024, tutkimuksen kannalta hyvissä olosuhteissa.

Esiselvitykset

Arkistotutkimus ulottui koko tuulivoimahankkeen suunnittelualueelle, jolta tarkistettiin vanhat peruskartat ja vanhimmat saatavilla olevat kartat. Tuulivoimahankkeen ulkopuolisella alueella uuden voimajohtolinjan ja uusien tielinjausten kohdalla arkistotutkimus ulottui 200 m linjausten molemmille puolin. Arkistotutkimuksen yhteydessä hyödynnettiin maanmittauslaitoksen tarjoamaa 5p/m2-lidar laserkeilausaineistoa, josta pyrittiin tunnistamaan siinä mahdollisesti erottuvia muinaisjäännöksiä.

Osana arkistotutkimusta tarkastettiin alueelta saatavissa olevat pitäjänkartat, jotka on laadittu vuonna 1846. Ne kuvaavat pääsääntöisesti Haukiputaan asutuksen levintää 1840-luvulla. Pitäjänkarttojen perusteella tutkittavalla alueella ei tuolloin ollut asutusta ja tätä vanhempia karttoja ei alueelta ole saatavissa. Myös uudempien karttojen mukaan alue on ollut asumaton eikä siellä ole ollut metsätaloutta ja muutamia suopeltoja lukuun ottamatta muuta merkittävää toimintaa. Muinaisjäännösrekisteri tarkastettiin ennen maastotöitä. Maastotöiden jälkeen muinaisjäännösrekisteriin on päivitetty yksi mahdollinen muinaisjäännös *Oulu Joutsenkangas* (mj.rek.1000052739), joka on löydetty arkistotutkimuksessa 2024. Sama tervahauta havaittiin myös 2024 inventoinnin karttatutkimuksen aikana ja tarkastettiin maastotöissä.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

Vanhoja karttoja



Kartta 5. Navettakankaan alueen länsiosa vuonna 1846 laaditulla pitäjänkartalla. Tutkimusalueelle tai sen lähistölle ei ole merkitty asutusta.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Kartta 6. Navettakankaan tuulivoimahankealueen itäosaa vuonna 1846 laaditulla pitäjänkartalla. Tutkimusalueelle tai sen lähistölle ei ole merkitty asutusta.



Kartta 7. Navettakankaan tuulivoimahankealue 1863 laaditulla kartalla. Tutkimusalueelle tai sen lähistölle ei ole merkitty asutusta. Iin ja Haukiputaan raja on merkitty kartalle.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

Maastonpiirteet, vesistöhistoria ja maankäyttö

Navettakankaan tuulivoimahankkeen suunnitelma-alue on maastoltaan loivapiirteistä, ja siitä suuri osa on ollut alkujaan suota. Nykyisin lähes kaikki suot ja soistuneet metsät ovat joko kuivattuja tai ojitettuja. Tosin alueella on säilynyt muutama pienehkö avosuo. Maaperältään alue on pääosin moreenia ja useimmat moreenikankaat ovat alueella tyypillisesti hyvin kivisiä. Hiekkaisempaa maaperää on kuitenkin paikoin moreenikankaiden alemmissa osissa. Suurempia hiekkamuodostumia on lähinnä uuden voimajohtolinjan itäpäässä Isokankaalla ja tuulivoimahankkeen suunnittelualueen luoteiskulmassa Pilkkakankaalla sekä alueen itäosassa Välikankaan eteläpuolella.

Tutkittava alue on noin 55–15 metrin korkeudella merenpinnasta. Alue on noussut muinaisesta Itämerestä asteittain idästä alkaen vuosien 3500 eaa.-500 jaa. välisenä aikana. Korkeimmat alueet sijaitsevat idässä Isokankaan ympäristössä, josta tunnetaan yli 50 metrin korkeudella sijaitsevia kivikaudelle ajoittuvia rantasidonnoisia asuinpaikkoja. Alueen korkeudet laskevat melko tasaisesti kohti länttä ja tuulivoimahankealueen länsipäässä alimmat alle 20 metrin korkeudella sijaitsevat alueet ovat nousseet merestä vasta ajanlaskun alun jälkeen. Koko hankealue on korkeutensa ja rannansiirtymähistoriansa takia otollista eriaikaisille esihistoriallisille muinaisjäännöksille ja sieltä tunnetaan ennestään Isokankaan kivikautisten asuinpaikkojen lisäksi varhaismetallikaudelle ajoittuvia keittokuoppa- ja röykkiökohteita.

Historiallisella ajalla inventointialue on ollut karttojen perusteella asumaton, mutta sieltä tunnetaan kaksi historiallisen ajan asuinpaikkaa. Näistä ei ole merkintöjä vanhoilla kartoilla. Alueen metsiä on hyödynnetty historiallisena aikana eränkäynnissä ja metsätaloudessa. Seudulle tyypillisesti tervanpoltolla on ollut historiallisella ajalla suuri merkitys ja alueelta tunnetaan entuudestaan tervahautoja.

Maastotyö

Tutkimusalueella tarkastettiin silmämääräisesti ja kattavasti kaikki muuttuvan maankäytön alueet. Maastossa tarkastettiin kaikki voimaloiden paikat sekä uudet sähkönsiirtolinjaukset, suunnitellut tiet ja sähköaseman paikka. Maastotyön aikana käytiin tarkastamassa 5p/m2-lidar kartoilta havaitut kohteet, joiden arvioitiin olevan ihmisen tekemiä, ja jotka eivät liittyneet ilmiselvästi moderniin toimintaan. Myös Pohjois-Pohjanmaan museon ilmoittamat 5p/m2-lidar havainnot käytiin tarkastamassa maastossa. Useimmat 5p/m2-lidarkartoilta tehdyt havainnot osoittautuivat maastossa moderneiksi ja liittyivät yleensä metsäteihin ja metsäkoneille rakennettuihin uriin.

Muinaisjäännösten kannalta otollisiksi arvoituja kangasmaastoja tutkittiin silmämääräisesti maastoa havainnoiden niiltä osin, kuin se oli muinaisjäännösten löytymisen kannalta järkevää.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

Tutkimukset pyrittiin keskittämään hiekkaisemmille kankaiden reunoille ja paikoille, joissa voisi olla hienojakoisempaa maaperää. Tällaisia alueita pyrittiin tunnistamaan etukäteen kartoilta laserkeilausaineistossa näkyvien rantamuodostumien avulla. Isokankaan alue käytiin läpi erityisen tarkasti ja siellä tehtiin lapiolla koepistoja tiheästi suunnitellun voimajohtolinjan alueelle. Myös muualla aikaisemmin tuntemattomia esihistoriallisia asuinpaikkoja etsittiin tekemällä lapiolla koepistoja sopivilta vaikuttaviin maaston kohtiin. Alueen pohjoisosassa kulkevan nykyisten lin ja Oulun välisen kunnanrajan kulmat tarkastettiin vanhojen rajamerkkien varalta. Muita vanhoja kylien tai pitäjien välisiä rajapisteitä alueella ei karttojen mukaan ole.

Ojitetut suot ja suometsät tarkastettiin vain pistokoeluontoisesti, ellei ollut mitään erityistä syytä, jonka vuoksi niitä olisi ollut järkevää käydä tarkemmin läpi. Maastossa tarkastettiin alueen tunnettujen muinaisjäännösten ja yhden muu kulttuuriperintökohteen nykytila ja raja. Käytännössä lähes kaikki arkeologisesti mielenkiintoisilta vaikuttavat maastot tarkastettiin inventoinnin aikana.

Arkistotutkimuksen perusteella alueelta tunnetaan entuudestaan:

11 kiinteää muinaisjäännöstä:

- 1 kivikautinen asuinpaikka (kohde 11 li Isokangas etelä)
- 9 esihistoriallista keittokuoppa- ja röykkiökohdetta (kohteet 1 Oulu Pilkkakangas, 2 Oulu Pilkkakangas lounas, 3 Oulu Navettakangas koillinen, 4 Oulu Vilamaa, 5 Oulu Susisuo luode, 6 Oulu Joutsenkangas kaakko, 7 Oulu Joutsenkangas kaakko 2, 8 Oulu Katajasuo pohjoinen, 10 li Välioja S)
- 1 historiallisen ajan asuinpaikka (kohde 9 li Kovasinsuo etelä)

1 muu kulttuuriperintökohde

- 1 moderni raaka-aineen hankintapaikka (kohde 12 Oulu Tontinselkä)

1 mahdollinen muinaisjäännös

- 1 tervahauta (kohde 19 Oulu Joutsenkangas)

1 muu kohde

- 1 moderni röykkiö (kohde 13 li Isokangas etelä 2)

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

Inventoinnissa löydettiin kymmenen uutta kiinteää muinaisjäännettä ja yhden status muutettiin mahdollisesta muinaisjäänneksestä kiinteäksi muinaisjäänneksi:

11 uutta kiinteää muinaisjäännettä:

- 1 esihistoriallista keittokuoppakohdetta (kohde 24 Oulu Navettakangas lounas)
- 7 historiallisen ajan tervahautaa (kohteet 14 Oulu Utasuo, 15 li Kortinoja, 19 Oulu Joutsenkangas, 20 Oulu Saunasuo länsi, 21 Oulu Saunasuo lounas, 22 Oulu Naarua, 23 Oulu Pilkkakangas pohjoinen)
- 1 historiallisen ajan hiilimiilu (kohde 16 Oulu Heikistönpääsuo)
- 2 historiallisen ajan rajamerkkiä (kohteet 17 Oulu Lupuoja ja 18 li Rajalan Kovasin)

Tulos

Ennen inventointia Navettakankaan tuulivoimahankkeen alueelta tunnettiin 11 kiinteää muinaisjäännettä ja 1 muu kulttuuriperintökohde. Inventoinnissa löydettiin 11 uutta kiinteää muinaisjäännettä ja inventoinnin jälkeen alueelta tunnetaan 22 kiinteää muinaisjäännettä (kaavamerkintä SM) ja yksi muu kulttuuriperintökohde (S). Näistä alle 100 metrin etäisyydellä muuttuvan maankäytön alueista sijaitsevilla on tai voi olla vaikutusta tuulivoimahankkeeseen. Kiinteät muinaisjäännekset sekä arkeologinen muu kulttuuriperintökohde ovat suojeltavia kohteita, jotka on huomioitava hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa.

n. 0–50 m etäisyydellä muuttuvan maankäytön alueista sijaitsevat:

Kiinteät muinaisjäännekset: 9 li Kovasinsuo etelä (0 m), 15 li Kortinoja (0 m), 14 Oulu Utasuo (17 m) 10 li Välioja S (18 m), 20 Oulu Saunasuo länsi (19 m), 11 li Isokangas etelä (25 m), 16 Oulu Heikistönpääsuo (36 m).

n. 50–100 m etäisyydellä muuttuvan maankäytön alueista sijaitsevat

Kiinteät muinaisjäännekset: 3 Oulu Navettakangas koillinen (72 m), 4 Oulu Vilamaa (90 m) ja 5 Oulu Susisuo luode (90 m)

24.9.2024

Janne Soisalo

Arkeologitoimisto Aleksandria Oy

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

Lähteet

Inventointiraportit

- MäkiVuoti, M. 1993. *Haukipudas-inventointi*. Pohjois-Pohjanmaan museo.
- Mökkönen, T. 2011. *Haukipudas – li – Yli-li, Suurhiekan merituulipuiston voimajohtoreitin arkeologinen inventointi 2011*. Museovirasto, arkeologiset kenttäpalvelut.
- Sarkkinen, M. 1998. *li-inventointi*. Pohjois-Pohjanmaan liitto.
- Schultz, H. 2020. *li. Kovasinkankaan tuulivoimapuiston hankealueen arkeologinen lisäinventointi*.
- Ylimaunu, T. 2006. Oulun yliopiston inventointikurssi.

Tarkastukset

- Sarkkinen, M. 2011. *Haukipudas-Pilkkakangas*.
- Ylimaunu, T. 2006. *Haukipudas Kello Joutsenkangas (Jättiläisenkangas) Joutsenkangas kaakko*.
- Ylimaunu, T. 2006. *Haukipudas Kello Joutsenkangas (Jättiläisenkangas) Joutsenkangas kaakko 2*.

Digitaaliset aineistot

Arkistolaitoksen digitaaliarkisto, Haukiputaan pitäjänkartat,
<https://astia.narc.fi/uusiastia/aineistot.html?haku={%22searchTarget%22:%22aineisto%22,%22searchString%22:%22pit%C3%A4j%C3%A4nkartat%20haukipudas%22>

Maanmittauslaitos, avoimien aineistojen tiedostopalvelu,
<https://tiedostopalvelu.maanmittauslaitos.fi/tp/kartta>

Maanmittauslaitos, <http://vanhatpaineitutkartat.maanmittauslaitos.fi/>

Vanhat kartat: <https://vanhatkartat.fi/#9.6/65.1828/25.5683>

Museovirasto: Kulttuuriympäristön palveluikkuna, muinaisjäännösrekisteri.
 <https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_default.aspx>

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

Kohdeluettelo

Kiinteät muinaisjäännökset

1 OULU PILKKAKANGAS

Mjtunnus: 1000018814

Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)

Ajoitus: esihistoriallinen, historiallinen

Laji: työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat

Koordin: N 7237081 E 426997 Z 27,5–30

Tutkijat: Mika Sarkkinen 2011 tarkastus, Teemu Mökkönen 2011 inventointi, Janne Soisalo 2024 inventointi.

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Pohjoisen pääradan itäpuolella sijaitsevalla Pilkkakankaan moreenikankaalla todettiin, suunnitellun maa-aineksen ottoalueen tarkastuksessa keväällä 2011, 16 maakuoppaa kolmella läheisellä alueella.

Ensimmäinen alue on Pilkkakankaan koillisosan kaakkoon laskevassa rinteessä, pohjoiseen johtavan tien ja tienristeyksen eteläpuolella (N 7237081 E 426997). Pohjoiseen vievästä tiestä muutama metri itään tavattiin noin 40–50 metrin matkalla kaikkiaan 11 kuoppaa. Niiden halkaisija on 2–2,5 metriä ja syvyys syvimmillään ½ metriä. Kuopat ovat pyöreitä, lukuun ottamatta yhtä, jonka on noin 3,5 x 1,5 m. Kuopat ovat pitkänomaisessa muodostelmassa, muttei pyyntikuoppien tapaan jonossa. Parin kuopan reunalla todettiin huuhtoutumiskerros ja yhden kuopan pohja tuntui tunnusteltaessa kiviseltä.

Keskimmäinen Alue 2 (N 7236999 E 426929) sijaitsee edellisestä lähes 100 metriä lounaaseen, pohjoiseen johtavan tien itäpuolella, jossa todettiin lähekkäin kaksi pientä kuoppaa, halkaisijaltaan 1,5–2 metriä ja syvyydeltään noin 40 cm.

Lounainen Alue 3 (N 7236974 E 426873) sijaitsee pohjoiseen johtavan tien länsipuolella kohdassa, missä kankaan lakiharjanne tekee itään avautuvan mutkan. Tämän harjanteen suojassa olevan alueen pohjoispuoliskosta on kolme kuoppaa, joista keskimäinen on vallien ympäröimä ja alueen kuopista suurin, valleineen noin 5 metriä, itse kuopan halkaisijan ollessa noin 2,5–3 metriä. Sen syvyys on runsas ½ m. Kuoppaan tehty koekuoppa paljasti kiviä, kivien luontaisen liuskemaisen haurauden ja osin roudan vuoksi selviä kuumuuden jälkiä ei tavattu, mutta pohjimmaisena pilkotti kvartsipitoinen selvästi haurastunut kivi. Tälle alueelle tehdyissä muutamissa koekuopissa asuinpaikan merkkejä ei tavattu. Tämä ei kuitenkaan sulje pois asuinpaikan mahdollisuutta. Alue rajattiin niin, että raja kiersi pohjoisessa ja lännessä

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

läheltä kivikkoisen rinteän alareunaa ja etelässä kohtaan, missä maaperä muuttuu selvästi kivikkoisemmaksi, kymmenkunta m eteläisimmästä kuopasta.

Tehtyjen havaintojen ja kuoppien keskinäisen sijoittumisen perusteella arvioitiin, että kyse on keittokuopista varhaismetallikautisella korkeudella. Kohteet rajattiin ottoalueen ulkopuolelle. Myös peruskartalle pohjoisempana merkityn tervahaudan alue rajattiin ottoalueen ulkopuolelle. Hauta oli nuoren puuston peittämä, ja sen halkaisija valleineen on noin 9–10 metriä ja sen halssi oli kohti etelälounasta olevaa loivaa rinnettä.

Kivikkoiselta lakiharjanteelta kivrakenteita ei tavattu. Kivikko koostui nostannaista suuremmista kookkaista kivistä, eikä ole houkuttelevaa kulkemiseen tai rakenteiden tekoon. Ottoalueen pohjoispään kartalla kivikkonyppylänä erottuva kumpare on vanhaa ottoaluetta, jossa oli hevosaikaiseen ottotapaan kuuluvia kivivalleja, mutta myös nuorempaan maan-/kivenottoon viittaavaa, ilmeisesti otettu läheisen rautatien tarpeisiin.

Elokuun 2011 inventoinnissa Pilkkakankaan pohjoisosassa havaittiin uusi keittokuoppa-alue (Alue 4, 10 keittokuoppaa) (N 7237124 E 426810). Löytöinä kvartsi-iskos (KM 38871).

Soisalo 2024: Alue 1. Keittokuopat ja niiden ympäristö ovat muinaisjäännösrekisterissä kuvatussa kunnossa.

Alue 2. Paikalla on joitakin vuosia vanha avohakkuuaukea. Maanpintaa ei ole rikottu keittokuoppien läheisyydessä ja molemmat kuopat ovat ehjiä. Muinaisjäännösrekisterissä annettujen koordinaattien kohdalla ei ole mitään, vaan kuopat sijaitsevat alempana rinteessä hakkuualueen ja metsän rajalla. Keittokuoppien uudet maastossa mitatut koordinaatit ovat (N 7237006 E 426939 ja N 7236998 E 426935). Mittatarkkuus+/-3 metriä.

Alue 3. Keittokuopat ja niiden ympäristö sijaitsevat joitakin vuosia vanhalla hakkuualueella. Myös muinaisjäännösaluearajauksen sisällä maanpintaa on muokattu voimakkaasti ja keittokuopat ovat vaurioituneet pahasti kaivinkoneella tehdyssä mätästyksessä. Maastossa niistä pystyttiin paikallistamaan varmuudella kaksi. Nämä olivat keskimäinen keittokuoppa (N 7236975 E 426872) sekä sen lounaispuolella sijaitseva kuoppa (N 7236974 E 426868). Pohjoisin keittokuoppa vaikuttaa tuhoutuneen kokonaan maanmuokkauksen yhteydessä tai ainakaan sitä ei voitu tunnistaa varmuudella istutuskuoppien joukosta. Keskimäisessä keittokuopassa on kaivinkoneella tehty istutuskuoppa, joka on tuhonnut keittokuopan osittain. Lounaisin keittokuoppa on säilynyt lähes ehjänä. Kuoppien ympäristöä ja hakkuualuetta kierreltiin laajalti, mutta asuinpaikan merkkejä ei havaittu.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

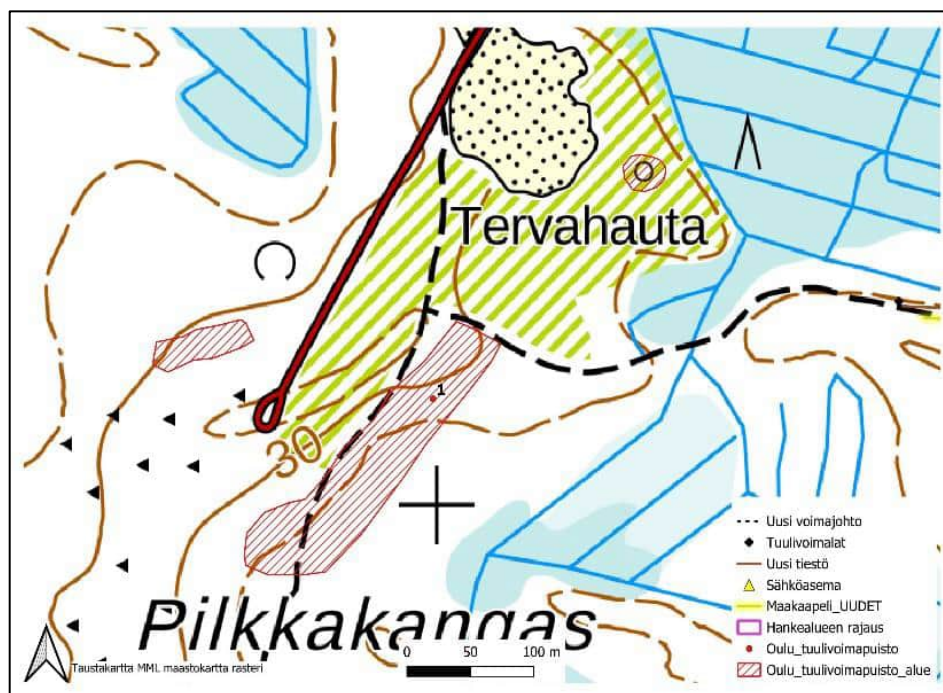
+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

Alue 4. Keittokuopat ja niiden ympäristö ovat muinaisjäännösrekisterissä kuvatussa kunnossa.

Tervahaudan aluerajausta on tarkennettu. Se sijaitsee hiekkaisella kankaalla olevalla suurella hakkuualueella. Tervahauta on halkaisijaltaan noin 10 metriä ja sen halssi suuntautuu etelälounaaseen. Puusto on kaadettu tervahaudan päältä ja sitä on vaurioitettu. Tervahautaan on tehty koneella istutuslaikkuja ja sen yli on ajettu metsäkoneella. Tervahauta on kuitenkin osin yhä ehjä.

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Ei vaikutusta. Etäisyys lähimpään tuulivoimalaan lyhimmillään 316 m.



Muinaisjäännöksen *Oulu Pilkkakangas* sijainti kartalla. Muinaisjäännösrajaus merkitty punaisella viivoituksella. Rajausta on muutettu tervahaudan osalta tarkemmaksi.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Vasemmalla: Alueen 1 keittokuoppia kuvattuna koilliseen. *Oikealla:* Alueen 1 keittokuoppa ja yleisnäkymää paikalta kuvattuna lounaaseen.



Vasemmalla: Alue 2. Pohjoisempi keittokuopista. Toinen keittokuoppa taustalla näkyvän kuusen edessä. Kuvattu etelään. *Oikealla:* Keskellä kuvaa eteläisempi kuopista kuvattuna kaakkoon.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Vasemmalla: Alue 3. Keittokuopat kuvattuna koilliseen. *Oikealla:* Alue 3. Mätästyksen vaurioittamaa keittokuoppaa kuvattuna koilliseen.



Vasemmalla: Alue 3. Vaurioitunut keskimäinen keittokuoppa kuvattuna itään. *Oikealla:* Alue 3. Pohjoisimman keittokuopan oletettu paikka kuvattuna etelään.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Vasemmallla: Yleisnäkymää Alueelta 4, kuvan keskellä keittokuoppa kuvattuna kaakkoon. *Oikealla:* Eräs Alueen 4 keittokuopista kuvattuna kaakkoon.



Vasemmallla: Tervahauta kuvattuna pohjoiseen. *Oikealla:* Tervahaudan halssi kuvattuna pohjoiseen.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Vasemmallla: Tervahaudan vallia kuvattuna etelään. *Oikealla:* tervahaudan vaurioitunutta vallia kuvattuna länteen.

2 OULU PILKKAKANGAS LOUNAS

Mjtunnus: 1000052227
Status: kiinteä muinaisjäänös (sm)
Ajoitus: esihistoriallinen
Laji: työ- ja valmistuspaikat, keittokuopat

Koordin: N 7236882 E 426652 Z 29–30

Tutkijat: Janne Ikäheimo 2024 tarkastus, Janne Soisalo 2024 inventointi.

Huomiot: **Muinaisjäänösrekisteri:** Pohjoisen pääradan itäpuolella sijaitseva Pilkkakankaan moreenikangas on ennestään tunnettu muinaisjäänöskohde, josta tunnetaan keittokuoppia usealta alueelta. 5p-LiDAR-aineistoon perustuvassa tarkastuksessa heinäkuussa 2024 kankaan lounaispuolelta löydettiin tiiviissä ryppäessä 6 uutta keittokuoppaa. Maaperä on verrattain runsaskivistä hiekkamoreenia.

Kuoppajäänökset sijoittuvat noin 20 metrin matkalle, väljän koillis-lounaissuuntaiseksi ryväkseksi. Kuopat ovat pyöreitä ja suppilomaisia, niiden halkaisija on 1,5–2,5 metriä ja syvyys 30–50 cm. Kuoppajäänökseen 4 kaivetusta koekuopasta saatiin kivipanoksen tiiviyydestä huolimatta kaivettua esiin palaneita kiviä.

Soisalo 2024: Kohde on muinaisjäänösrekisterissä kuvatussa kunnossa.

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Ei vaikutusta. Etäisyys lähimpään tuulivoimalaan 724 m.

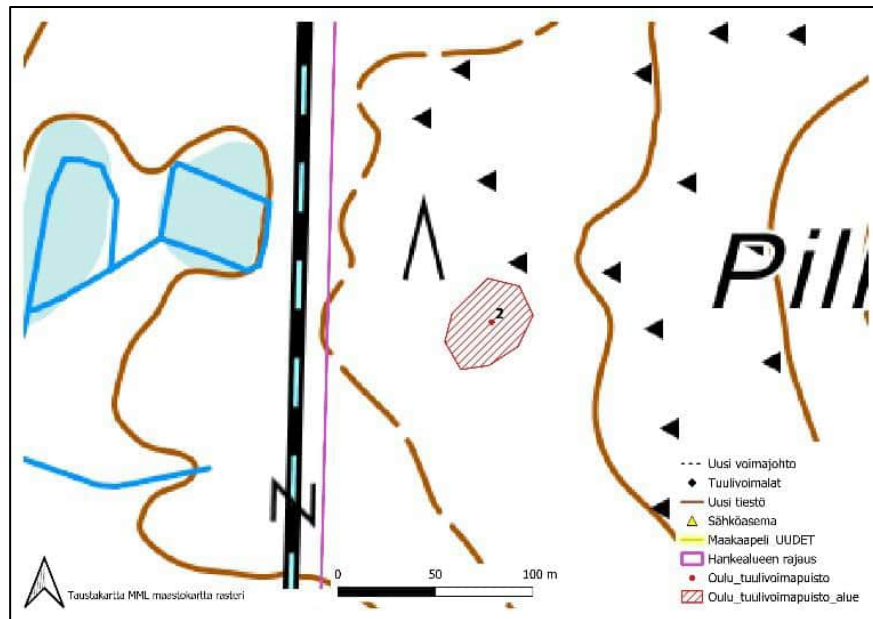
Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Muinaisjäänöksen *Pikkakangas lounas* sijainti kartalla.



Vasemmallä: Muinaisjäänökseä kuvattuna länteen. Oikealla: Kuoppajäänökse 4 kuvattuna lounaaseen.

3 OULU NAVETTAKANGAS KOILLINEN

Mjtunnus: 1000012086
Status: kiinteä muinaisjäänökse (sm)
Ajoitus: esihistoriallinen
Laji: työ- ja valmistuspaikat, keittokuopat

Koordin: N 7236016 E 428427 Z 32,5

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

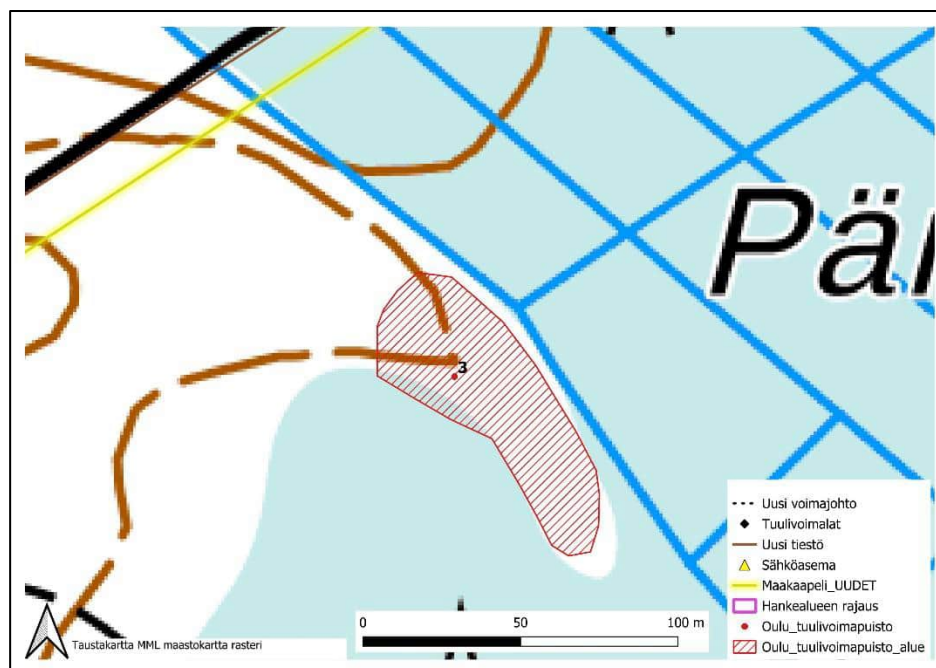
info@arkeologitoimisto.fi

Tutkijat: Mika Sarkkinen 2004 tarkastus, Janne Soisalo 2024 inventointi.

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Runsaan kilometrin rautatien itäpuolella sijaitsevan yhden Navettakankaan koillisreunassa Pärepuunsuon länsilaidalla, itään pistävän niemekkeen kärjessä, on 26 maakuoppaa noin 70 x 20 - m laajuusella alueella. Niiden koko vaihtelee noin 3,5-metrisestä noin 1–1,5-metriseen. Kuopat sijaitsevat rypäsmäisesti. Osassa on selvät vallit ja tunnustelemalla ja parilla koekuopalla todettiin tarkastuksessa 2007 niiden pohjalla kiviä. Kyse on keittokuopista. Kaakkoispuoleisen kankaan koepistoissa ei selkeää asuinpaikkaa havaittu, mutta yhdessä koekuopassa kankaalle havaittiin hiiltä syvempää.

Soisalo 2024: Kohde on vuoden 2007 tarkastuksen mukaisessa kunnossa. Paikalla kasvaa varttunutta kuusikkoo. Keittokuopat sijaitsevat kankaan alaosassa suon reunalla. Maaperä paikalla on hiekkaista. Keittokuoppien yläpuoliselle kankaalle tehtiin koepistoja samoin kuin suohon molemmin puolin rajautuvan hiekkaisen niemekkeen kärkeen. Niistä ei saatu havaintoja mahdollisesta asuinpaikasta. Kohteelle tehtiin raja.

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Huomioitava suunnittelussa. Etäisyys lähimpään maakaapeliin 78 m.



Muinaisjäännöksen *Navettakangas koillinen* sijainti kartalla. Muinaisjäännösrajaus merkitty punaisella viivoituksella.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Vasemmalla: Keittokuoppa-aluetta kuvattuna kaakkoon suohon työntyvän kangasniemekkeen kärkeä kohti. *Oikealla:* Keittokuoppa puun vasemmalla puolella. Kuvattu luoteeseen.

4 OULU VILAMAA

Mjtunnus: 1000052066
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: esihistoriallinen
Laji: työ- ja valmistuspaikat, keittokuopat

Koordin: N 7235244 E 427316 Z 23,5–26,5

Tutkijat: J. Ikäheimo, J. Nurmi, S. Rissanen & N. Soininen tarkastus 2024, Janne Soisalo 2024 inventointi.

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Kohde sijoittuu noin 6,5 km Onkamonjärvestä länsiluoteeseen, missä matalahkon ja kivikkoisen kankaan laen itäpuolisessa lievehiekassa sijaitsee 23 keittokuoppaa. Kuopat sijoittuvat väljästi pohjois-eteläsuuntaiseksi muodostelmaksi noin 100 metrin matkalla.

Kuopat ovat pohjamuodoltaan laakean suppilomaisia, halkaisijaltaan 1,5–3 metriä ja 30–80 cm syviä. Yhteen alakohteeseen kaivetusta koekuopasta löytyi palaneita kiviä ja muiden alakohteiden sondauksessa havaittiin niiden pohjalla kivipanos.

Kohde on vaurioitunut. Kohteessa 1990-luvulla suoritettun avohakkuun jäljiltä alueella kasvaa verrattain tiheä nuori männikkö ja metsäkoneen liikkuminen alueella näkyy renkaan urina maaperässä. Kohde on kuitenkin suurelta osin säästynyt viereisellä palstalla hieman aiemmin avohakkuun yhteydessä suoritetulta äestykseltä.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

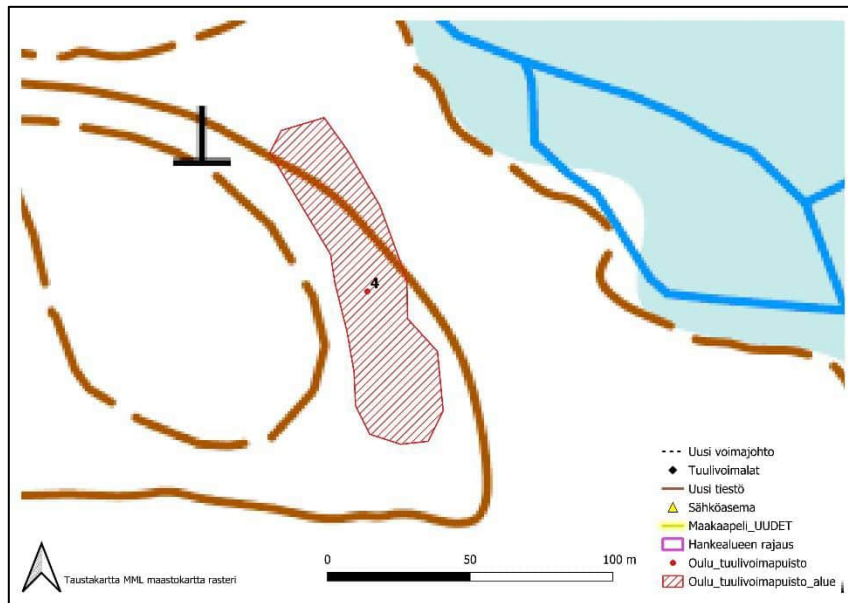
Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

Soisalo 2024: Keittokuopat ovat muinaisjäännösrekisterissä kuvatussa kunnossa. Kohteen rajauksen ulkopuolella lapiolla tehdyt koepistot olivat löydöttömiä ja maaperä muuttuu hyvin kiviseksi.

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Huomioitava suunnittelussa. Etäisyys lähimpään maakaapeliin 90 m.



Muinaisjäännöksen *Vilamaa* sijainti kartalla. Muinaisjäännösrajaus merkitty punaisella viivoituksella.



Vasemmalla: Keittokuoppa kuvattuna lounaaseen. *Oikealla:* Eräs keittokuopista kuvattuna etelään.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

5 OULU SUSISUO LUODE

Mjtunnus: 1000052065
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: esihistoriallinen
Laji: työ- ja valmistuspaikat, keittokuopat

Koordin: N 7234616 E 427770 Z 24

Tutkijat: J. Ikäheimo, J. Nurmi, S. Rissanen & N. Soininen tarkastus 2024, Janne Soisalo 2024 inventointi.

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Kohde muodostuu kuudesta keittokuopasta, jotka sijoittuvat koillis-lounaissuuntaisesti noin 20 metrin matkalle kivisestä moreenista muodostuneen harjanteen kaakonpuoleiselle alarinteelle.

Kohteen keittokuopat ovat muodoltaan pyöreitä tai soikeahkoja, halkaisijaltaan 2,5–4,0 metriä ja 45–70 cm syviä. Kaikissa kuopissa oli sondausten perusteella kiviä heti pinnassa, minkä lisäksi niistä kaikista todettiin kairaamalla huuhtoutumiskerros. Yhdessä tyypillisen ryhmittymisen ja topografisen sijainnin perusteella, kuopat voidaan tulkita keittokuopiksi.

Kohde on vaurioitunut. Historiallisten ilmakuvien perusteella kohde on avohakattu ja äestetty 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä. Äestys on vahingoittanut alakohdetta n:o 5, muut ovat säilyneet enemmän tai vähemmän koskemattomina.

Soisalo 2024: Kohde on muinaisjäännösrekisterissä kuvatussa kunnossa. Ympäristöön tehdyt koepistot olivat löydöttömiä.

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Huomioitava suunnittelussa. Etäisyys lähimpään maakaapeliin 90 m.

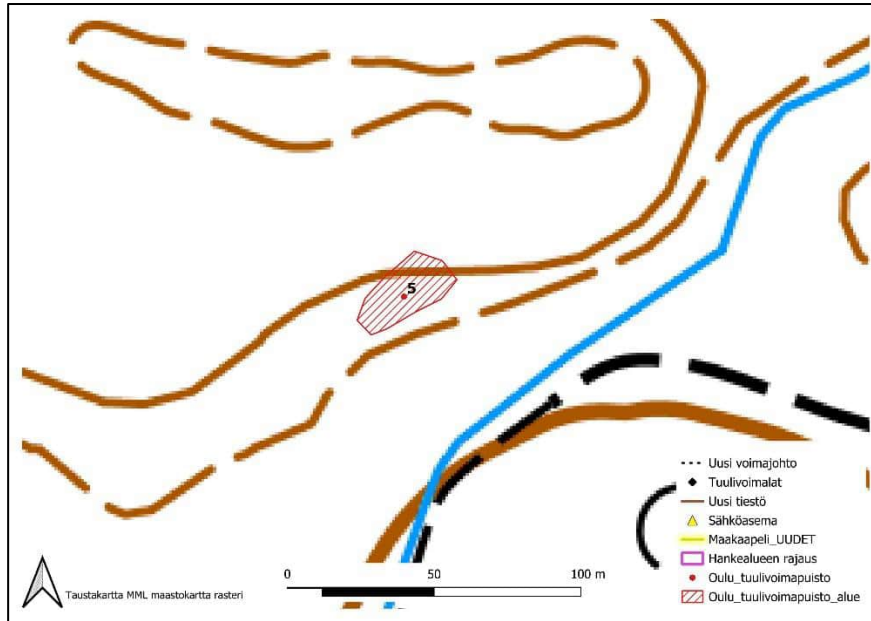
Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Muinaisjäännöksen *Susisuo luode* sijainti kartalla. Muinaisjäännösrajaus merkitty punaisella viivoituksella.



Vasemmalla: Lapion takana keittokuoppa kuvattuna länteen. *Oikealla:* Eräs keittokuopista kuvattuna länteen.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

6 OULU JOUTSENKANGAS KAAKKO

Mjtunnus: 84010008
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: esihistoriallinen
Laji: kivirakenteet, röykkiöt
 työ- ja valmistuspaikat, keittokuopat

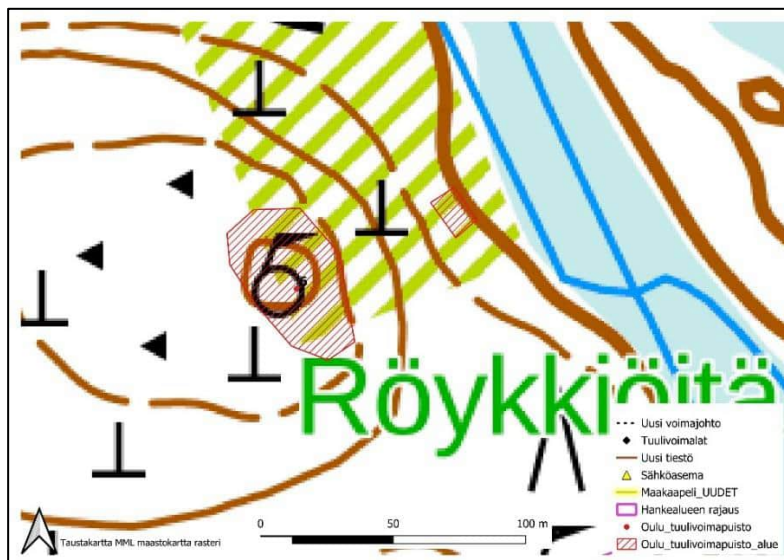
Koordin: N 7233864 E 427771 Z 25

Tutkijat: Jari Okkonen 1989 tarkastus, Markku Mäki vuoti 1993 inventointi, Timo Ylimaunu 2006 inventointi, Mika Sarkkinen 2016 tarkastus, Janne Soisalo 2024 inventointi.

Huomiot: **Soisalo 2024:** Rautatien itäpuolisella Joutsenkankaalla (Jättiläisenkankaalla), kankaan laen itäosassa on viisi selvää keskuskuopallista kivimuodostelmaa, joista keskimäinen on eniten röykkiömäinen ja neljä muuta lähinnä röykkiön ja rakkakuopan välimuotoa. Rakenteiden koko vaihtelee 2,5–6 m välillä. Lisäksi alueella on useita epämääräisiä kivirakennelmia. Röykkiöstä noin 60 m itään on lisäksi itään laskevassa rinteessä ja 25 m avosuosta havaittu keittokuoppa, jonka halkaisija on noin 2 m ja syvyys 0,3 m (alakohde). Sen pohjaan tehdystä koekuopasta havaittiin palaneita kiviä. Kuoppa on koskematon.

Soisalo 2024: Kohde sijaitsee hakkuuaukealla ja on muinaisjäännösrekisterin kuvaamassa kunnossa.

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Ei vaikutusta. Etäisyys lähimpään tuulivoimalaan 970 m.



Muinaisjäännöksen *Joutsenkangas kaakko* sijainti kartalla. Muinaisjäännösrajaus merkitty punaisella viivoituksella.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Vasemmallla: Röykkiöitä kuvattuna pohjoiseen. *Oikealla:* Alakohteena oleva keittokuoppa kuvattuna etelään.

7 OULU JOUTSENKANGAS KAAKKO 2

Mjtunnus: 1000028753
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: esihistoriallinen
Laji: kivirakenteet, röykkiöt

Koordin: N 7233752 E 427867 Z 23

Tutkijat: Timo Ylimaunu 2006 inventointi, Janne Soisalo 2024 inventointi.

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Paikalla on todettu viisi röykkiötä, joista kaksi tuhoutunut metsän äestyksessä. Röykkiö 1 on soikea, kooltaan 5,5 x 3 m ja 0,4 m korkea, melko koskematon. Röykkiö 2 edellisestä 1 m luoteeseen, pitkänomainen, noin nelikulmainen, kooltaan 6 x 4 m ja 0,3 m korkea. Kärsinyt äestyksessä. Röykkiö 3 edellisestä 9 m lounaaseen, pyöreähkö, noin 3 m halkaisijaltaan ja 0,4 m korkea. Mahdollisesti metsäkoneen muokkaama. Tuhottu röykkiö 1 edellisestä 10 m kaakkoon, kooltaan noin 3-metrinen. Tuhottu röykkiö 2 on röykkiöstä 2 noin 8 m pohjoiskoilliseen, kooltaan kuten röykkiö 3 alun perin

Soisalo 2024: Röykkiöt ovat sammaleen peittämiä ja erottuvat heikosti maastossa. Ne ovat muinaisjäännösrekisterissä kuvatussa kunnossa. Kohde jää pääosin tutkimusalueen ulkopuolelle.

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Ei vaikutusta. Etäisyys lähimpään tuulivoimalaan 1130 m.

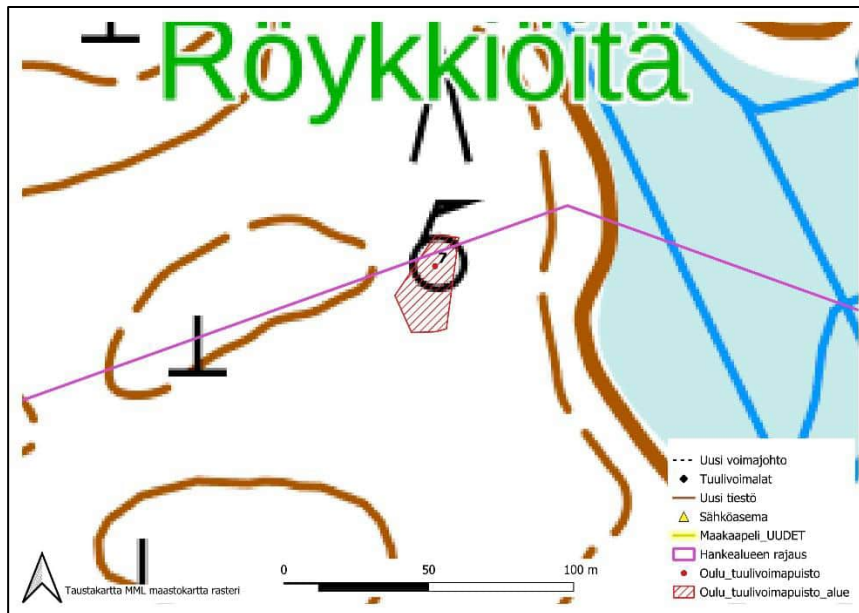
Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Muinaisjäännöksen *Joutsenkangas kaakko 2* sijainti kartalla. Muinaisjäännösrajaus merkitty punaisella viivoituksella. Kaava-alueen raja sinisellä viivalla.



Kuvassa yksi parhaiten erottuvista rönkäkiöistä kuvattuna lounaaseen.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Vasemmalla: Keittokuoppia kuvattuna koilliseen. *Oikealla:* Eräs keittokuopista kuvattuna pohjoiseen.

9 II KOVASINSUO ETELÄ

Mjtunnus: 1000039889

Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)

Ajoitus: historiallinen

Laji: asuinpaikat

Koordin: N 7237626 E 431114 Z 36

Tutkijat: Jaana Itäpalo ja Hans-Peter Schultz 2019 inventointi, Hans-Peter Schultz 2020 inventointi, Janne Soisalo 2024 inventointi.

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Paikalla on kaksi suorakaiteisen maavallin muodostamaa rakennuksen pohjaa. Kapean harjanteen päällä olevien rakenteiden väli on noin 25 metriä.

Soisalo 2024: Kohde on muinaisjäännösrekisterissä kuvatussa kunnossa. Rakennuksen pohjat erottuvat maastossa selkeästi. Niiden pohjalla kasvaa lehtipuita muuten havupuuvaltaisessa metsässä.

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Kohde on otettava huomioon hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa. Muinaisjäännösalueen koilliskulman läpi on suunniteltu uusi tielinjaus.

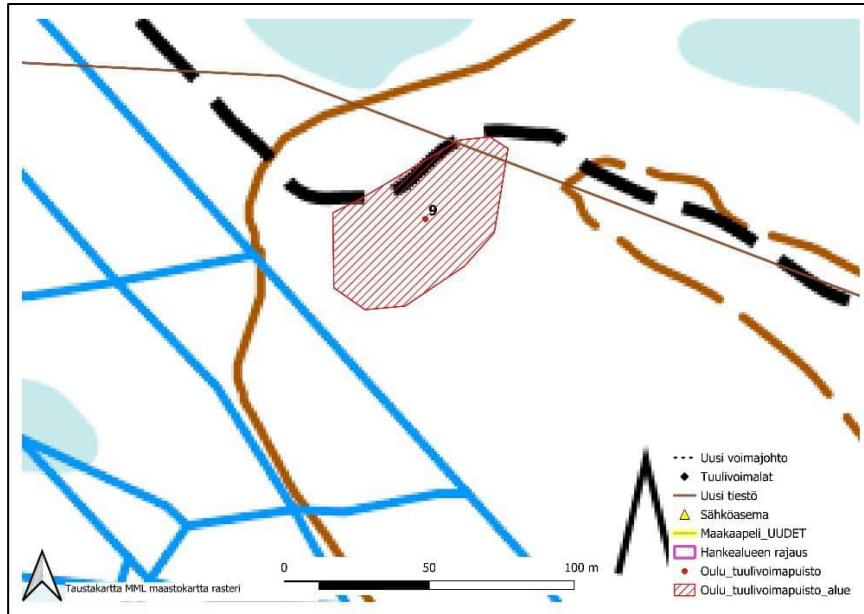
Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Muinaisjäännöksen *Kovasinsuo etelä* sijainti kartalla. Muinaisjäännösrajaus merkitty punaisella viivoituksella. Uusi tie vihreällä viivalla.



Vasemmallä: Rakennuksen perusta, jossa näkyy pohjoiseen aukeava oviaukko. Kuvattu etelään. *Oikealla:* Rakennuksen perusta kuvattuna itään.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

10 II VÄLIOJA S

Mjtunnus: 972010068
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: ajoittamaton
Laji: maarakenteet, kuopat
 kivirakenteet, röykkiöt
 asuinpaikat, talonpohjat

Koordin: N 7237331 E 435132 Z 40

Tutkijat: Jari Okkonen 1995 tarkastus, Mika Sarkkinen 1998 inventointi, Teemu Mökkönen 2011 inventointi, Janne Soisalo 2024 inventointi.

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Kohde sijaitsee Ison Liesjärven luoteispäästä noin 650 m luoteeseen, Väliojan ja kunnanrajan puolimaissa, metsätiestä noin 40 m etelään. Paikalla on halkaisijaltaan noin 3 m oleva matala röykkiö, jonka korkeus on noin 20 cm. Tämän vieressä on kaksi mahdollista keittokuoppaa, joiden halkaisija on 2–2,5 m ja syvyys 0,2–0,4 m.

Matalan röykkiön ja kahden mahdollisen keittokuopan kaakkoispuolella noin neljäkymmenen metrin etäisyydellä sijaitsee kaksihuoneinen historialliselle ajalle ajoittuva kellarinpohja/piilopirtin pohja. Rakenne on kaivettu hiekkamoreeniin. Sen ulkomitat ovat 10 x 6,5 metriä. Kellarihuoneiden ulkoreunaa ympäröi noin metrin levyinen ja 30–50 cm korkuinen maavalli.

Huoneilla on syvyyttä noin 1,5 metriä. Isompi huone on kooltaan noin 5 x 5 metriä ja pienempi noin 3 x 3 metriä. Oviaukot näkyvät valleissa aukkoina. Isomman huoneen oviaukko on suoraan etelään ja pienemmän itään.

Soisalo 2024: Kohde on muinaisjäännösrekisterissä kuvatussa kunnossa. Muinaisjäännösalue on talonpohjan ympäristöä lukuun ottamatta avohakattu. Risut on viety muinaisjäännösalueelta pois ja muinaisjäännös on säilynyt ehjänä.

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Kohde on otettava huomioon hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa. Uusi voimajohto on linjattu kulkemaan 18 m etäisyydellä muinaisjäännösalueen reunasta.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Muinaisjäännöksen *Välioja Si* sijainti kartalla. Muinaisjäännösrajaus merkitty punaisella viivoituksella.



Vasemmallä: Muinaisjäännösalue kuvattuna itään. Kuvan keskellä keittokuoppa. *Oikealla:* Rakennuksen pohja kuvattuna kaakkoon.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

11 II ISOKANGAS ETELÄ (YLI-II)

Mjtunnus: 1000019096
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikat, asuinpainanteet

Koordin: N 7237994 E 438568 Z 51–53

Tutkijat: Teemu Mökkönen 2011 inventointi, Timo Jussila ja Timo Sepänmaa 2013 inventointi, Jari Okkonen 2014 tarkastus, Timo Sepänmaa, Janne Soisalo ja Timo Jussila 2020 inventointi, Hans-Peter Schultz 2021 inventointi, Janne Soisalo 2024 inventointi.

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Kohde sijaitsee Isokankaan eteläosassa voimalinjojen risteyskohdan luoteispuolella ja osin risteyskohdassa. Isokankaan etelään laskevassa rinteessä erottuu kaksi hyvin kehittyntä muinaista rantatörmää. Maaperä on hienoa kivetöntä hiekkaa ja kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivaa kangasmetsää. Ylemmällä terassilla on yksi matala asumuspainanne ja alemmalla terassilla on kaksi asumuspainannetta. Painanteet ovat jokseenkin kaakko-luodesuuntaisessa rivissä noin 60 metrin matkalla. Luoteisin painanne 3 on ylempänä, painanteet 1 ja 2 samalla alemmalla korkeudella. Painanteiden 2–3 välissä on maakuoppa.

Soisalo 2024: Asuinpaikka on muinaisjäännösrekisterissä kuvatussa kunnossa. Uuden voimajohtolinjauksen alle tehdyissä koepistoissa ei ollut mitään viitteitä muinaisjäännöksen jatkumisesta rajauksen ulkopuolelle.

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Kohde on otettava huomioon hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa. Uusi voimajohto on linjattu kulkemaan 25 m etäisyydellä muinaisjäännösalueen reunasta.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Muinaisjäännöksen *Isokangas etelä* sijainti kartalla. Muinaisjäännösraja merkitty punaisella viivoituksella. Kaava-alueen raja punaisella viivalla.



Vasemmalla: Muinaisjäännösalue ja uuden voimajohtolinjan paikka kuvattuna idästä. *Oikealla:* Asuinpainannealuetta kuvattuna kaakosta.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

MUU KULTTUURIPERINTÖKOHDDE

12 OULU TONTINSELKÄ

Mjtunnus: 1000020355
Status: muu kulttuuriperintökohde (s)
Ajoitus: moderni
Laji: raaka-aineen hankintapaikat, louhokset

Koordin: N 7237271 E 429416 Z 30

Tutkijat: Mika Sarkkinen 2008 tarkastus, Janne Soisalo 2024 inventointi.

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Lupuojan länsipuolisella alavalla kuusikkokankaalla on kymmenkunta pientä kuoppaa, joiden pohjalla ja/tai vierellä on lohkontuja kivenpalasia. Kuoppia on noin 100x150 m alalla. Osassa paikalla olevista kivistä tavattiin myös lohkomisessa tehtyjä porajälkiä. Kyseinen kivenotto voi liittyä läheisen rautatien rakentamiseen runsaat 100 vuotta sitten.

Soisalo 2024: Suurin osa kuopista sijaitsee muutamia vuosia vanhalla avohakkuualueella, joka on koneellisesti mätästettyä. Kuopat erottuvat huonosti mätästyskuopista eikä kaikkien hakkuualueella sijaitsevien kuoppien voinut varmuudella todeta säilyneen. Hakkuun ulkopuolella olevat kuopat ovat ehjiä, mutta paksun sammaleen peitossa.

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Ei vaikutusta hankkeeseen. Etäisyys lähimpään tuulivoimalaan 223 m.

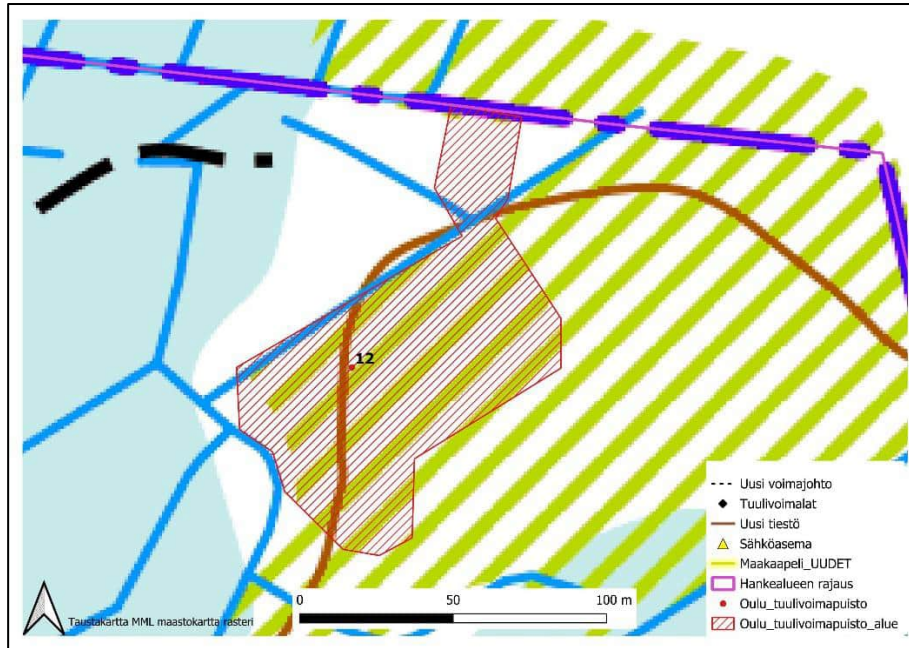
Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Muun kulttuuriperintökohteen Tontinselkä sijainti kartalla. Alueen rajausta merkitty ruskealla viivoituksella.



Vasemmalla: Muu kulttuuriperintökohteen aluetta kuvattuna luoteeseen. *Oikealla:* Hakkuualueen reunalla sijaitseva raaka-aineen ottokuoppa, jossa näkyy keskellä lohkokivi. Kuvattu länteen

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

MUU KOHDE (EI SUOJELTU)

13 II ISOKANGAS ETELÄ 2

Mjtunnus: 1000052138

Status: muu kohde (ei suojeltu)

Ajoitus: moderni

Laji: työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat

Koordin: N 7237934 E 438684 Z 50

Tutkijat: Jari Okkonen 2014 tarkastus, Hans-Peter Schultz 2021 inventointi, Janne Soisalo 2024 inventointi.

Huomiot: **Muinaisjäännösrekisteri:** Lähinnä munuaisenmuotoiseksi luonnehdittava palaneiden kiven muodostama kumpu, jonka ala noin 5,5 x 7 metriä ja korkeus noin 40 cm. Vastaa esimerkiksi muutamien jätinkirkkojen luota tavattavia kivikautisia palokivikumpuja. Sijaitsee johtokäytävällä voimalinjojen alla huoltotien reunassa. Rakenne osin vahingoittunut voimalinja uudistustyön ja huoltotien rakentamisen yhteydessä. Kummun läheisyydestä ei tiettävästi ole tavattu merkkejä asuinpaikkapinnasta.

2021: Kohde on uuden voimalinjan alla ja tuhoutunut. Sirpalekivet ovat maanpinnalla näkyvissä, ja ne vaikuttavat moderneilta (voimakas punainen – violetti väri, terävät särmät).

Kohde on aiemmin ollut kohteen Isokangas etelä (Yli-Ii) (1000019096) alakohteenä, josta se on eriytetty omaksi kohteekseen vuonna 2024.

Soisalo 2024: Ei muutosta vuoden 2021 inventoinnin tilanteeseen.

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Ei vaikutusta hankkeeseen.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Muu kohde *Isokangas etelä 2* sijainti kartalla.

Uudet kohteet

14 OULU UTASUO

Mjtunnus: uusi kohde
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat

Koordin: N 7236908 E 433481 Z 38

Tutkijat: Janne Soisalo 2024 inventointi.

Huomiot: **Soisalo 2024:** Tervahauta sijaitsee varttuneessa taimikossa ympäristöstään hieman kohoavalla moreeniharjanteella. Sen halkaisija on noin 18 m. Tervahaudan ympäristössä kasvaa lähinnä nuorta mäntymetsää ja maaperä on aurattua. Tervahaudan kohdalla on metsässä aukko ja sen halssi suuntautuu koilliseen. Halssin kohdalla on kaksi syvää kuoppaa. Tervahauta on ehjä, ja se on merkitty maastokartalle.

Arkeologitoimisto Aleksandria

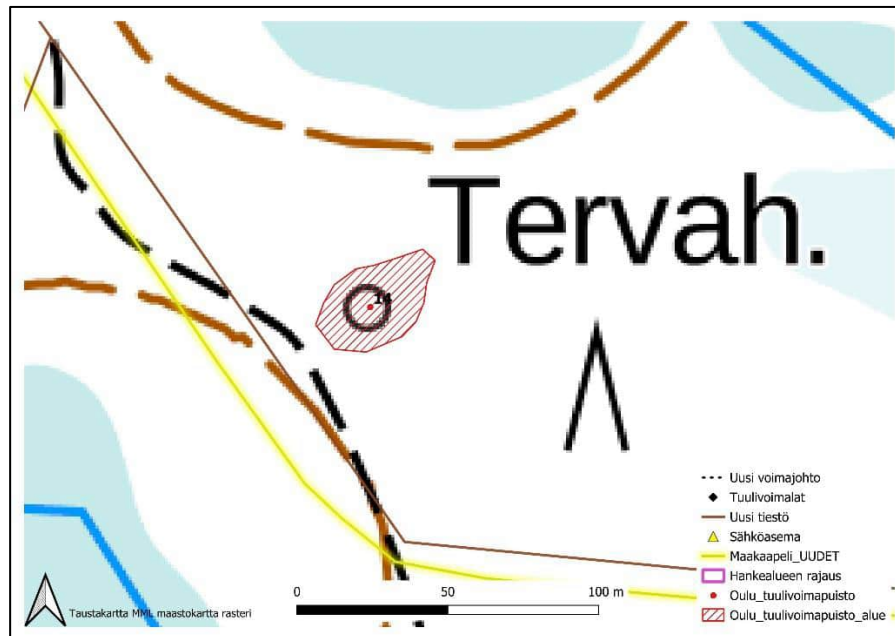
Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Kohde on otettava huomioon hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa. Uusi tielinja on 17 m etäisyydellä muinaisjäännösalueen reunasta.



Muinaisjäännöksen *Utasuo* sijainti kartalla. Muinaisjäännösrajaus merkitty punaisella viivoituksella. Uusi tie punaisella viivalla.



Vasemmalla: Tervahaudan keskiosa kuvattuna lounaaseen. *Oikealla:* Tervahautaa kuvattuna länteen. Kuvan keskellä erottuu halssi.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

15 II KORTINOJA

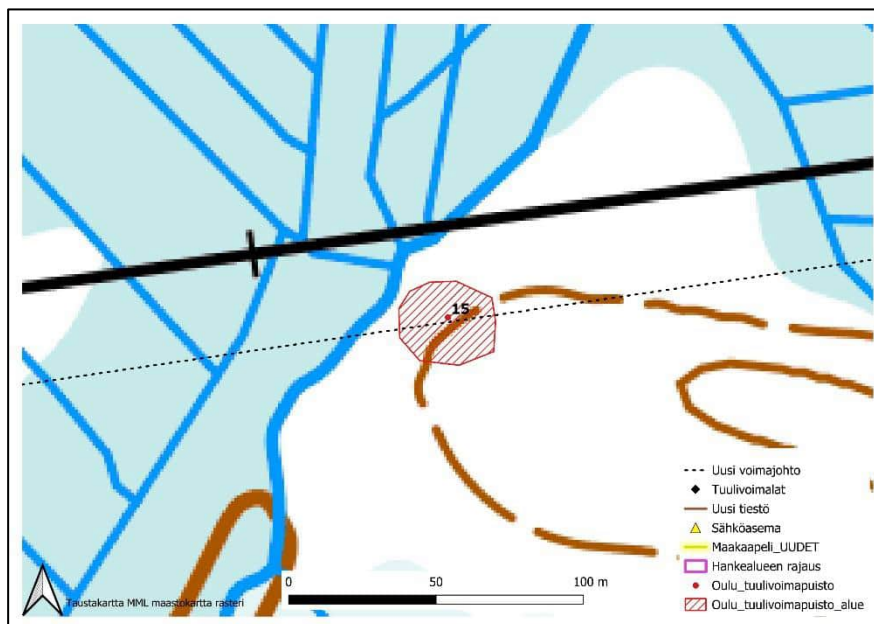
Mjtunnus: uusi kohde
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat

Koordin: N 7237546 E 436314 Z 42

Tutkijat: Janne Soisalo 2024 inventointi.

Huomiot: **Soisalo 2024:** Tervahauta sijaitsee metsäisessä rinteessä voimajohtolinjan eteläpuolella. Sen valli on jyrkkä ja kohoaa yli kaksi metriä alarinteestä. Tervahaudan kohdalla kasvaa nuorta sekametsää ja sen eteläpuolisessa rinteessä mäntytaimikkoa. Tervahaudan halkaisija on noin 18 metriä ja sen halssi suuntautuu pohjoiseen. Tervahauta on ehjä.

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Kohde on otettava huomioon hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa. Uusi voimajohto on linjattu kulkemaan suoraan muinaisjäännöksen ylitse.



Muinaisjäännöksen *Kortinoja* sijainti kartalla. Muinaisjäännösrajaus merkitty punaisella viivoituksella. Uusi voimajohtolinja katkoviivalla.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Vasemmalla: Tervahauta kuvattuna voimajohtolinjalta etelään. Sen valli nousee selvästi alavasta maastosta ja erottuu puutornin vasemmalla puolella. *Oikealla:* Tervahaudan keskiosaa kuvattuna pohjoiseen.

16 OULU HEIKISTÖNPÄÄSUO

Mjtunnus: uusi kohde
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: työ- ja valmistuspaikat, hiilimiilut

Koordin: N 7236370 E 429753 Z 35

Tutkijat: Janne Soisalo 2024 inventointi.

Huomiot: **Soisalo 2024:** Hiilimiilu sijaitsee metsäisessä rinteessä hiekkaisella maalla. Paikalla kasvaa mäntytaimikkoa. Miilun halkaisija on noin 10 metriä ja se kohoaa ympäristöstään noin metrin. Miilun ympärillä on kuoppia. Hiilimiilu on ehjä.

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Kohde on otettava huomioon hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa. Uusi tie on linjattu kulkemaan 36 m etäisyydellä muinaisjäännösalueen reunasta.

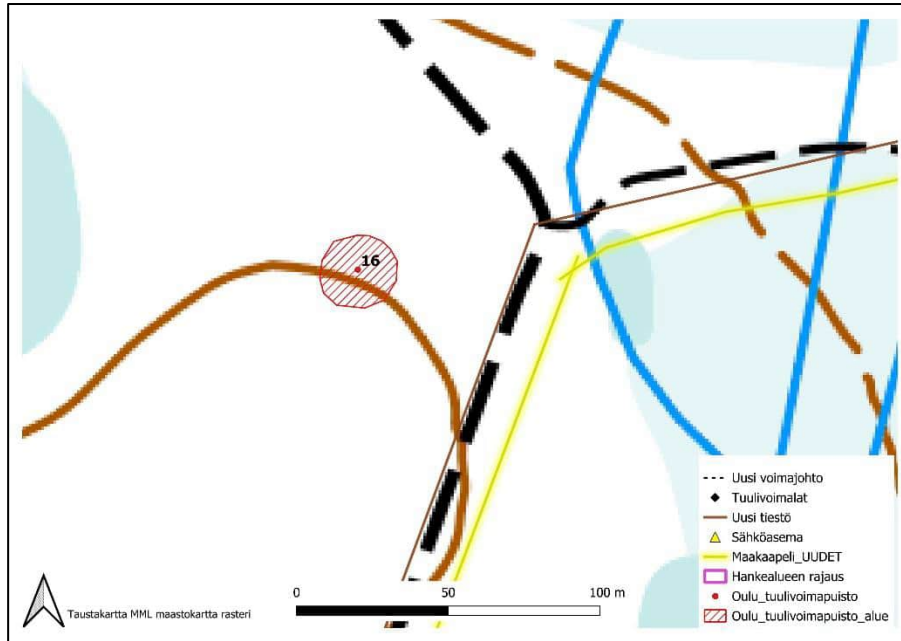
Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Muinaisjäännöksen *Heikistön pääsuo* sijainti kartalla. Muinaisjäännösraja merkitty punaisella viivoituksella. Uusi tielinja merkitty ruskealla viivalla.



Vasemmalla: Hiilimiilu kuvattuna pohjoiseen. *Oikealla:* Hiilimiilun idänpuoleista valliä kuvattuna länteen.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

17 OULU LUPUOJA

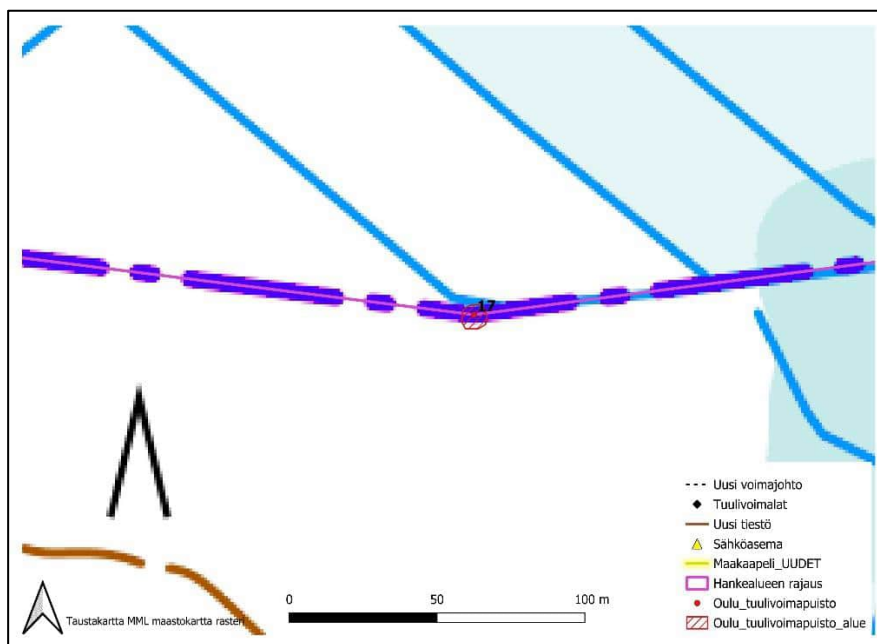
Mjtunnus: uusi kohde
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: kivirakenteet, rajamerkit

Koordin: N 7237222 E 430614 Z 33

Tutkijat: Janne Soisalo 2024 inventointi.

Huomiot: **Soisalo 2024:** Rajamerkki sijaitsee tasaisella maalla sekametsässä Oulun ja lin välisellä rajalla kohdassa, jossa rajalinjassa on kulma. Sama kulma rajalla näkyy vuosina 1863 ja 1906 laadituilla kartoilla, joissa lähellä on vielä myöhemmin kuivatettu Heikistönjärvi. Rajamerkki on tyyliinsä ja karttojen perusteella vanha ja lienee peräisin ainakin 1800-luvulta. Se on ladottu kivistä ja on muodoltaan neliskulmainen noin 1 x 1 m. Korkeutta sillä on noin 60 cm. Kivilatomuksen keskellä on pystykivi, jossa erottuvat numerot 132. Rajamerkki on täysin sammaleen peitossa.

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Ei vaikutusta hankkeeseen. Uusi maakaapeli on linjattu kulkemaan 398 m etäisyydellä muinaisjäännösalueen reunasta.



Muinaisjäännöksen *Lupuoja* sijainti kartalla. Muinaisjäännösrajaus merkitty punaisella viivoituksella. Kaava-alueen raja punaisella viivalla.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Vasemmallä: Ote 1863 laaditusta kartasta, jossa on merkittynä katkoviivalla lin ja Haukiputaan raja. *Oikealla:* Sama raja vuonna 1906 laaditulla kartalla. Rajan tämä kulma on kartalla sittemmin kuivatetun Heikistönjärven kohdalla.



Vasemmallä: Rajamerkki kuvattuna etelään. *Oikealla:* Rajamerkin pystykivi kuvattuna etelään. Kivessä erottuu numeroita.

18 II RAJALAN KOVASIN

Mjtunnus: uusi kohde
Status: kiinteä muinaisjäänös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: kivrakenteet, rajamerkit

Koordin: N 7237427 E 432391 Z 39

Tutkijat: Janne Soisalo 2024 inventointi.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

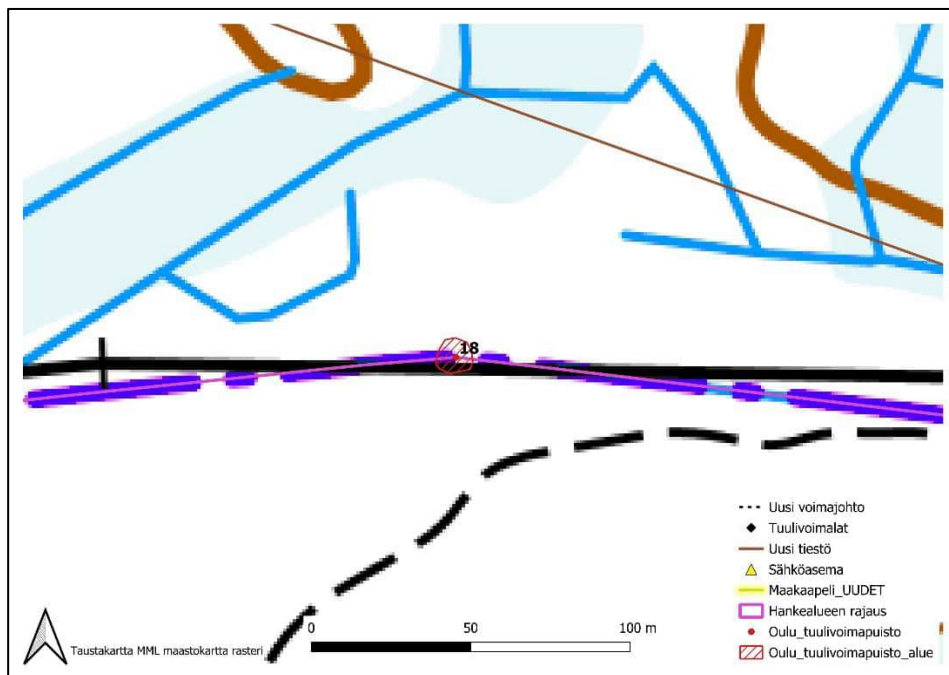
Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

Huomiot: **Soisalo 2024:** Rajamerkki sijaitsee tasaisella maalla suoraan voimajohtolinjan alla Oulun ja lin välisellä rajalla kohdassa, jossa rajalinjassa on kulma. Sama rajan kulma erottuu vuosina 1863 ja 1906 laadituilla kartoilla. Rajamerkki on tyyliinsä ja karttojen perusteella vanha ja lienee peräisin ainakin 1800-luvulta. Se on ladottu luonnonkivistä ja on muodoltaan neliskulmainen noin 1 x 1 m. Korkeutta sillä on alle puoli metriä. Kivilatomuksen keskellä on pystykivi, jossa ei erotu merkintöjä. Rajamerkki on osin hajonnut ja sen päällä ja ympärillä on vanhan poroaidan jäänteitä.

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Ei vaikutusta hankkeeseen. Etäisyys lähimmillään 133 m suunnitellulle sähköasemalle.



Muinaisjäännöksen *Rajalan kovasin* sijainti kartalla. Muinaisjäännösraja merkitty punaisella viivoituksella. Kaava-alueen raja punaisella viivalla.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Vasemmallä: Rajan kulma näkyy vuonna 1863 laaditulla kartalla silloisen Ahvenlammen länsipuolella. Oikealla: Rajan kulma vuonna 1906 laaditulla kartalla. Ahvenlampi on poistunut kartalta.



Vasemmallä: Rajakivi kuvattuna etelään. Oikealla: Rajakiven pystykivi kuvattuna etelään.

19 OULU JOUTSENKANGAS

Mjtunnus: 1000052739
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat

Koordin: N 7233862 E 426775 Z 20

Tutkijat: Janne Soisalo 2024 inventointi, Matleena Riutankoski 2024 arkistotutkimus.

Huomiot: **Soisalo 2024:** Tervahauta sijaitsee sekametsää kasvavassa rinteessä pienen puron pohjoispuolella. Sen ympärillä kasvaa varttunutta taimikkoa. Tervahaudan halkaisija on noin 15 metriä ja se on muodoltaan varsin matala kohoten ympäristöstään

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

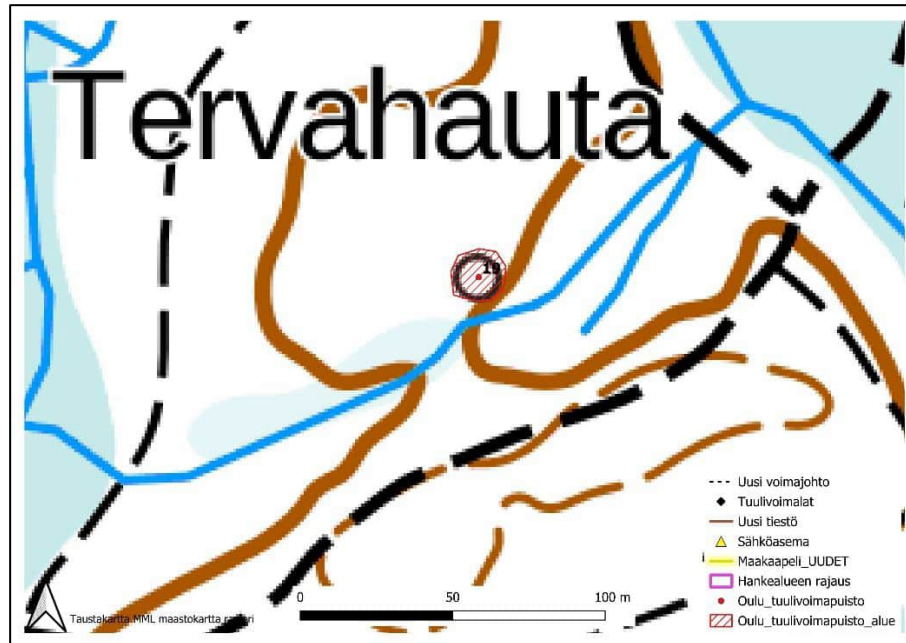
Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

merkittävästi vain vallin eteläreunalla. Tervahauta on ehjä. Tervahauta on merkitty maastokartalle ja inventoinnin maastotöiden valmistuttua Muinaisjäännösrekisteriin mahdollisena muinaisjäännöksenä.

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Ei vaikutusta hankkeeseen. Etäisyys lähimmillään 411 m suunniteltuun maakaapeliin.



Muinaisjäännöksen *Joutsenkangas* sijainti kartalla. Muinaisjäännösrajaus merkitty punaisella viivoituksella.



Vasemmalla: Tervahaudan vallia kuvattuna koilliseen. *Oikealla:* Tervahauta kuvattuna luoteeseen.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

20 OULU SAUNASUO LÄNSI

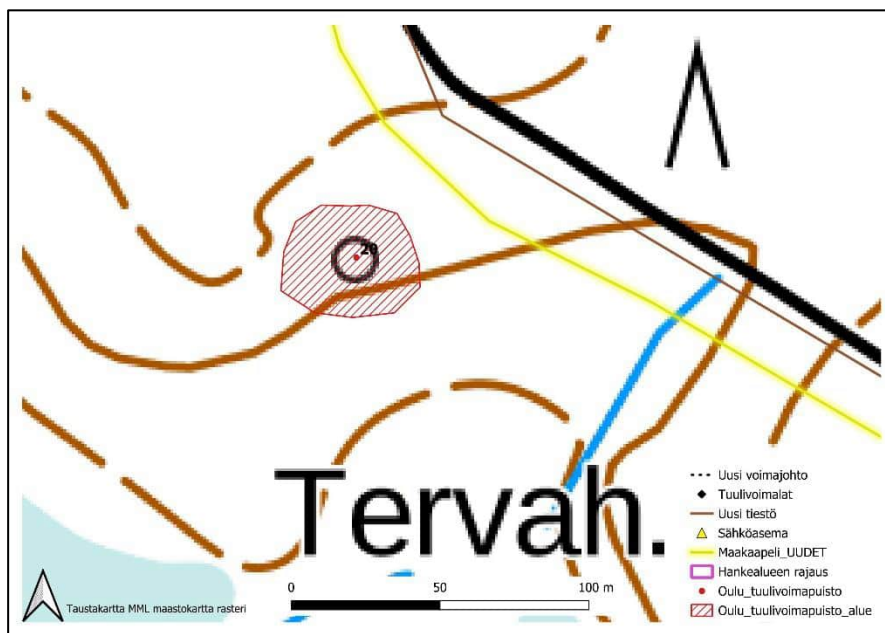
Mjtunnus: uusi kohde
Status: kiinteä muinaisjäänös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat

Koordin: N 7235123 E 427760 Z 25

Tutkijat: Janne Soisalo 2024 inventointi.

Huomiot: **Soisalo 2024:** Suuri tervahauta sijaitsee sekametsää kasvavassa ja etelään viettävässä rinteessä. Sen ympärillä kasvaa varttunutta taimikkoa. Tervahaudan halkaisija on noin 22 metriä ja sen vallit nousevat yli metrin ympäröivästä maanpinnasta. Tervahaudan ympärillä on sen rakentamiseen liittyviä kuoppia. Tervahauta on ehjä.

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Kohde on otettava huomioon hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa. Uusi maakaapeli on linjattu kulkemaan 19 m etäisyydellä muinaisjäänösalueen reunasta.



Muinaisjäänöksen *Saunasuo länsi* sijainti kartalla. Muinaisjäänösrajaus merkitty punaisella viivoituksella. Uusi maakaapeli merkitty keltaisella viivalla.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Vasemmallä: Tervahaudan vällä kuvattuna itään. *Oikealla:* tervahautä kuvattuna luoteeseen. Kuvan keskellä erottuu halssi.

21 OULU SAUNASUO LOUNAS

Mjtunnus: uusi kohde
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat

Koordin: N 7234981 E 427758 Z 23

Tutkijat: Janne Soisalo 2024 inventointi.

Huomiot: **Soisalo 2024:** Tervahautä sijaitsee sekametsää kasvavassa ja pohjoiseen viettävässä rinteessä. Maaperä paikalla on melko kivistä moreenia. Tervahaudan halkaisija on noin 14 metriä ja se on muodoltaan maljamainen. Tervahaudan ympärillä on sen rakentamiseen liittyviä kuoppia. Tervahautä on ehjä ja sen halssi suuntautuu pohjoiseen.

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Ei vaikutusta hankkeeseen. Etäisyys lähimmillään 156 m suunniteltuun maakaapeliin.

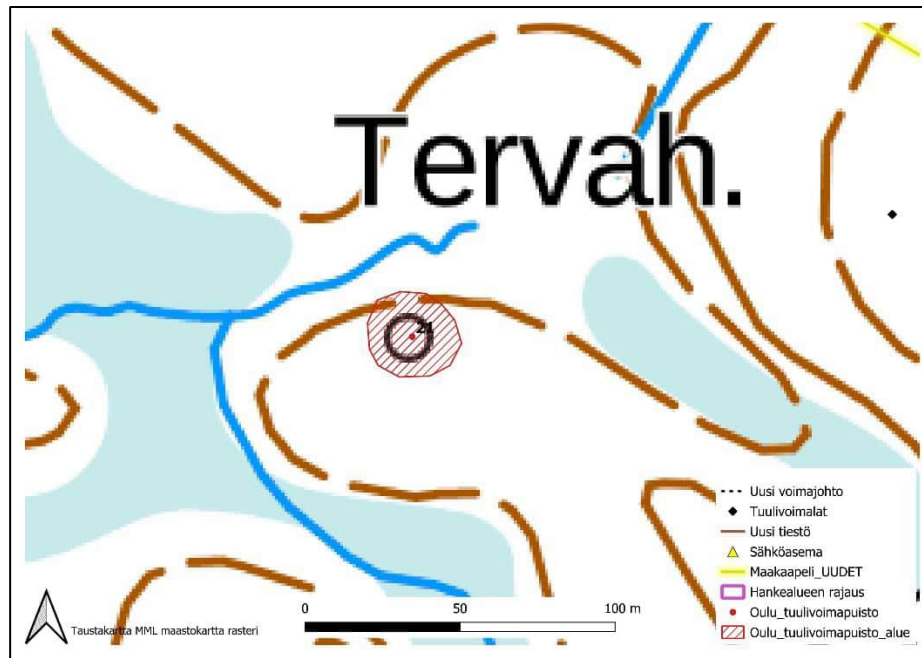
Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Muinaisjäännöksen *Saunasuo lounas* sijainti kartalla. Muinaisjäännösrajausta merkitty punaisella viivoituksella.



Vasemmalla: Tervahaudan etelävallia kuvattuna koilliseen. *Oikealla:* Tervahaudan vallia kuvattuna pohjoiseen.

22 OULU NAARUA

Mjtunnus: uusi kohde
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat

Koordin: N 7236102 E 427541 Z 27

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

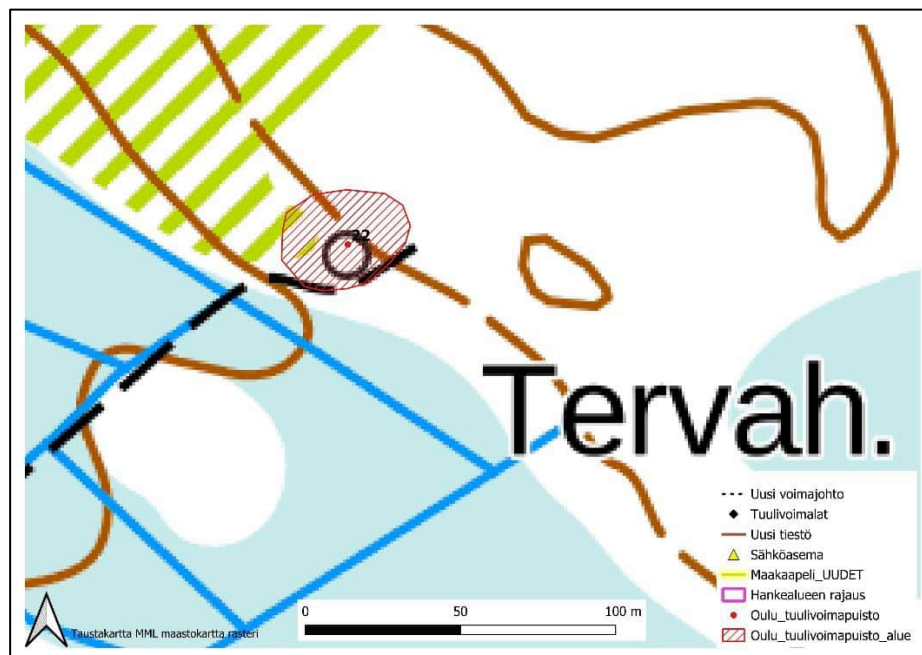
+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

Tutkijat: Janne Soisalo 2024 inventointi.

Huomiot: **Soisalo 2024:** Maastokartalle merkitty suuri tervahauta sijaitsee sekametsää kasvavassa ja lounaaseen viettävässä rinteessä. Sen ympärillä kasvaa varttunutta taimikkoa ja itse tervahauta on tiheän puuston peittämä. maaperä tervahaudan ympärillä on aikoinaan aurattua. Sen halkaisija on noin 20 metriä ja sen vallit nousevat yli metrin ympäröivästä maanpinnasta. Tervahaudan etelä- ja kaakkoispuolitse kulkee metsäkoneen ura. Tervahauta on ehjä ja sen halssi suuntautuu kaakkoon.

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Ei vaikutusta hankkeeseen. Etäisyys lähimmillään 400 m suunniteltuun tuulivoimalaan.



Muinaisjäännöksen *Naarua* sijainti kartalla. Muinaisjäännösrajausta merkitty punaisella viivoituksella.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Vasemmallla: Tervahaudan vallia kuvattuna länteen. *Oikealla:* Tervahaudan vallia kuvattuna lounaaseen.

23 OULU PILKKAKANGAS POHJOINEN

Mjtunnus: uusi kohde
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat

Koordin: N 723510 E 426904 Z 28

Tutkijat: Janne Soisalo 2024 inventointi.

Huomiot: **Soisalo 2024:** Tervahauta sijaitsee mäntytaimikossa pohjoiseen viettävässä rinteessä. Tervahaudan halkaisija on noin 14 metriä. Sen itäpuolitse kulkee metsäkoneen ura, joka on vahingoittanut vallia ja pohjoiseen suuntautuvaa halssia. Myös tervahaudan eteläpuolinen valli on vahingoittunut sitä ympäröivän taimikon maaperän muokkauksessa. Maa on paikalla kivistä moreenia.

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Ei vaikutusta hankkeeseen. Etäisyys lähimmillään 560 m suunniteltuun tuulivoimalaan.

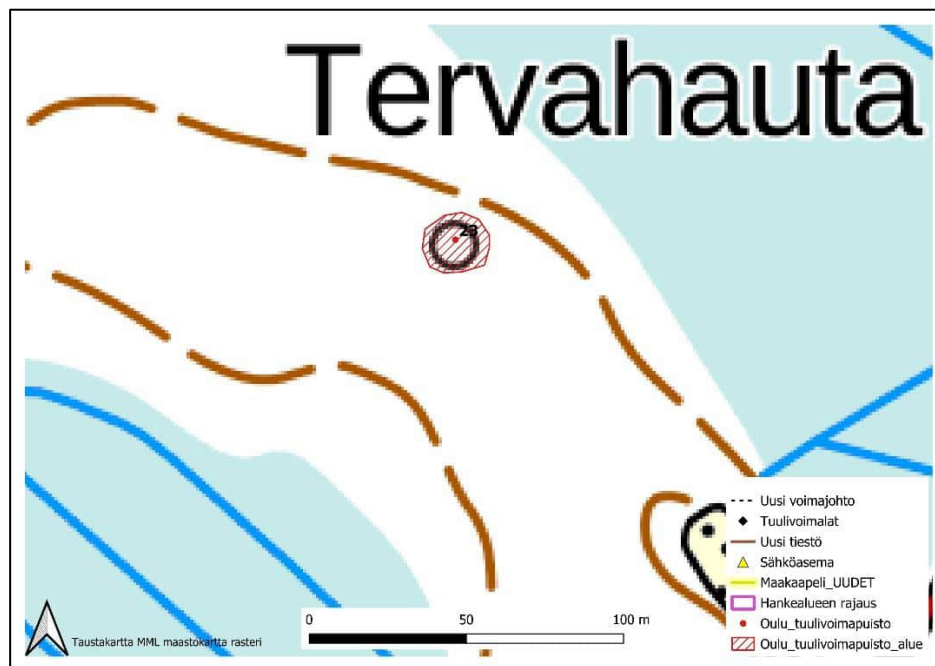
Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Muinaisjäännöksen *Pilkkakangas pohjoinen* sijainti kartalla. Muinaisjäännösrajaus merkitty punaisella viivoituksella. Kaava-alueen raja punaisella viivalla.



Vasemmalla: Tervahauta kuvattuna etelään metsäkoneuralta. *Oikealla:* Tervahauta kuvattuna länteen. Kuvassa näkyy kuinka metsäkoneura leikkaa hieman sen vallia.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

24 OULU NAVETTAKANGAS LOUNAS

Mjtunnus: uusi kohde
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: esihistoriallinen
Laji: työ- ja valmistuspaikat, keittokuopat

Koordin: N 7235725 E 427314 Z 26–27

Tutkijat: Janne Soisalo 2024 inventointi.

Huomiot: **Soisalo 2024:** Kaksi keittokuoppaa sijaitsee Haukiputaan Navettakankaan keskiosassa suuren hiekkakuopan ja metsätien pohjoispuolella. Paikalla on luonaaseen työntyvä hiekkainen moreeniharjanne, joka on maaperältään hienojakoisempaa kuin muu lähiympäristö. Maaperä on keittokuoppien kohdalla hiekansekaista moreenia. Keittokuopat sijaitsevat vierekkäin noin kahden metrin etäisyydellä toisistaan. Ne ovat muodoltaan pyöreitä ja kooltaan 2 x 2 m, syvyyttä pohjoisemmalla kuopalla on noin 1 m ja eteläisemmällä noin 60 cm. Kuoppiin tehdyissä lapionpistoissa on havaittavissa selvä huuhtoutumiskerros. Keittokuoppien ympäristöön tehtiin koepistoja, mutta niistä ei saatu havaintoja.

Arvioitu vaikutus hankkeeseen: Ei vaikutusta hankkeeseen. Etäisyys lähimmillään 230 m suunniteltuun tuulivoimalaan.

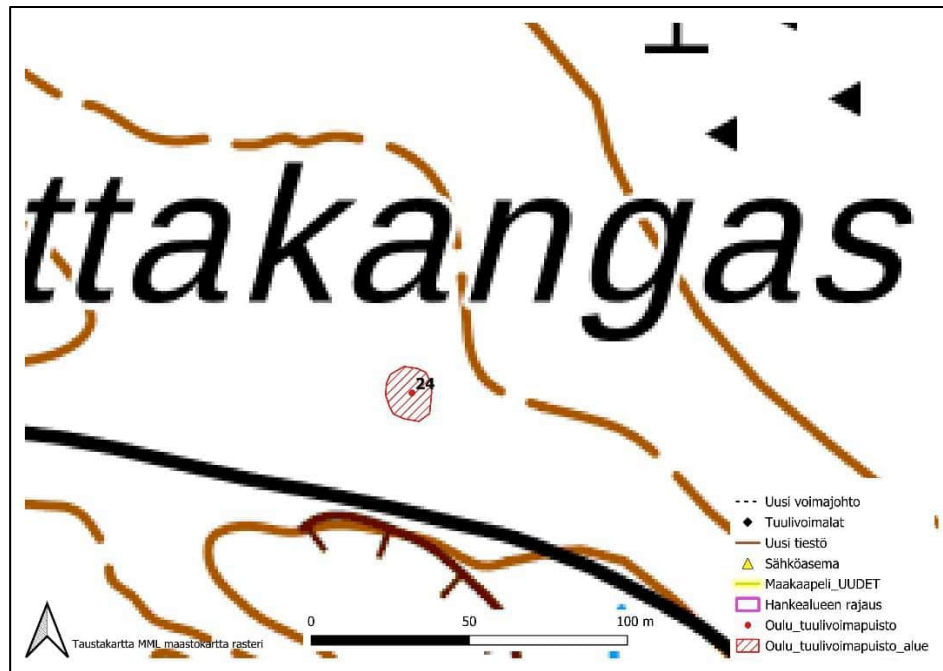
Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Muinaisjäännöksen *Navettakangas lounas* sijainti kartalla. Muinaisjäännösrajaus merkitty punaisella viivoituksella.



Vasemmalla: Lappio on pystyssä keittokuoppien välissä. Kuvattu lounaaseen. *Oikealla:* Koillisen puoleinen keittokuoppa kuvattuna etelään.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

Yleiskuvia



Vasemmalla: Isokankaan maastoa suunnitellun uuden voimajohtolinjan kohdalla. Kuvattu lounaaseen.

Oikealla: Suunnitteilla olevan uuden voimajohtolinjan paikkaa Välikankaalla kuvattuna itään.



Vasemmalla: Harvennettua talousmetsää ojitetulla Heikistönsuolla kuvattuna itään. *Oikealla:* Maakaapelilinja on suunniteltu tien vasemmalle puolelle Heikistön pääsuon eteläpuolella. Kuvattu lounaaseen.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi



Monet 5p-lidar havainnot osoittautuivat moderneiksi kuopiksi. *Vasemmalla:* Moderni kuoppa Pärepuukankaan pohjoispuolellakuvattuna länteen. *Oikealla:* Moderni kuoppa Navettakankaan hiekkakuopan eteläpuolella kuvattuna itään.



Vasemmalla: Joitakin vuosikymmeniä sitten hylättyä suopeltoa Saunasuon lounaispuolella kuvattuna koilliseen. *Oikealla:* Hakkuuaukeaa Herralankorven eteläpuolella vanhan rantamuodostuman kohdalla kuvattuna luoteeseen.

Arkeologitoimisto Aleksandria

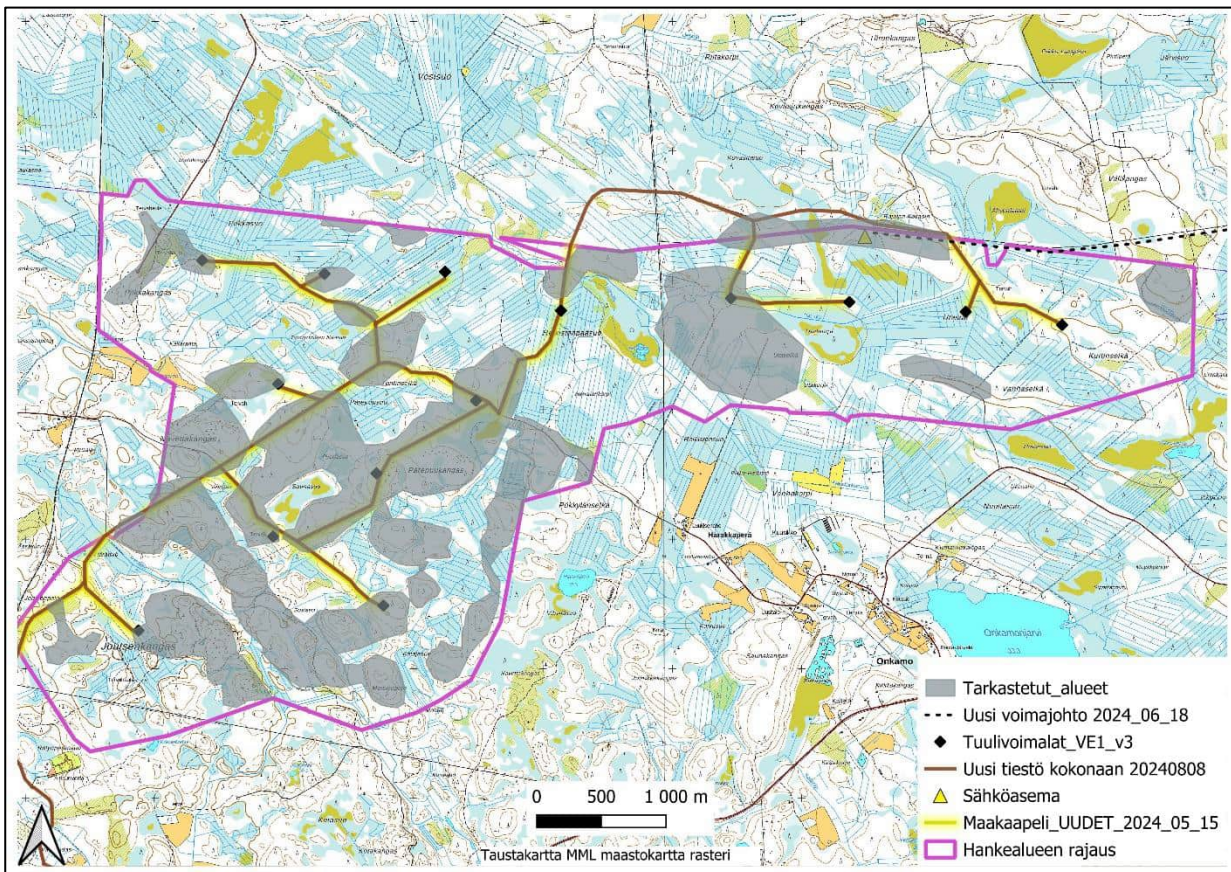
Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi

Kartta maastossa tutkituista alueista



Maastossa tutkitut alueet merkitty harmaalla. Näiden lisäksi tarkastettiin kaikki voimalanpaikat, sähköaseman paikka ja uudet tie- sekä sähkönsiirtoyhteydet.

Arkeologitoimisto Aleksandria

Y-tunnus 3440021-3

Paasitie 3a, 02330 Espoo

+358 45 801 9900

info@arkeologitoimisto.fi